List izhaja vsako soboto zjutraj. Posamezna številka 20 lir, na šestih straneh 25 lir. Zaostale številke dvojno. Celoletna naročnina 1000 lir; polletna 500 lir; trimesečna 260 lir; mesečna 90 lir. **Uredništvo:** TRST, ulica Montecchi 6/II - tel. štev. 93-073, 93-806. **Uprava:** TRST, trg Duca degli Abruzzi 3, Dom pristaniških delavcev II. nadstr. - tel. štev. 28-402. Dopisi se dostavljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi in slike se ne vračajo. — **Oglasi:** v širokosti enega stolpca za vsak milimeter 30 lir. Oglasi se plačajo vnaprej.
POSTNINA PLACANA V GOTOVINI - SPED. IN ABBONAM. POST.

DELO

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE S.T.O.

Živel XIX. kongres Partije Lenina in Stalina!

OBNOVLJENA IZDAJA LETO IV. ŠTEV. 202 — TRST, SOBOTA 27. SEPTEMBRA 1952. — CENA 20 LIR

Kongres VKP(b)

XIX. kongres Komunistične partije Sovjetske zveze je dogodek svetovnega in zgodovinskega značaja. Njegove priprave zasledujejo komunisti, demokrati in tudi sovražniki. Za njegovo počastitev se mobilizirajo milijoni in milijoni ljudi, ki se zavedajo nesporne važnosti tega dogodka za Sovjetsko zvezo, socialistični tabor in kapitalističen del sveta. Njegov potek bodo narodi sprejeli z zanimanjem, ker se bo na njem pretresle izkušnje petdesetih let, treh revolucij, dveh težkih vojn, socialistične izgradnje, socialistične varnosti in položitve temeljev za veličastno zgradbo komunizma. Njegove zaključke bodo komunisti in demokrati prejeli kot nadaljnji prispevek vodilne Partije za utrditev tabora miru, za okrepitev vrst bojevnikov za mir in socializem. Sovražniki pa jih bodo prejeli kot nov udarec, ki jim ga zadaja nepremagljiva sila socializma in miru.

Prav zato narašča v svetu zanimanje za ta kongres, ker se vrši v času naraščajoče vojne nevarnosti, sklepanja poslednjih členov ameriškega napadalnega obroča okrog socialističnega tabora, mrzličnih vojnih priprav z mobiliziranjem vseh pokvek mednarodne politike, t. j. nemškega in japonskega militarizma, Čangkajška, Singmana Rheeja, Tita, Plastirasa, Turčije, Franka itd., nesramnih in očitnih provokacij na mejah vzhodnih dežel, neposrednega napada na Korejo in Kitajsko. Zanimanje je veliko, ker se kongres vrši v prelomni fazi med že dokončano izgradnjo socialistične družbe in začetno dobo gradnje komunizma v Sovjetski zvezi ter v času, ko se je v deželah ljudske demokracije začela graditi na podlagi sovjetskih izkušenj socialistična družba.

Ob tem kongresu partije Lenina in Stalina, t. j. partije, ki je znala biti ob vsakem trenutku, v ilegali in legali, v predrevolucionarnih in revolucionarnih časih, v vojni in miru, v kapitalističnih in socialističnih pogojih delovanja kos svojim nalogam in je premočrtno in dosledno vodila sovjetske narode v boljše dni, ne more nihče prezreti velikanskih uspehov, ki jih je Sovjetska zveza dosegla prav pod njenim vodstvom. Iz ene izmed najbolj zaostalih kapitalističnih dežel je v 35 letih postala dežela, ki je prekosila Anglijo, Francijo, Nemčijo in Japonsko in ni druga niti Združenim državam.

Ravno ob tem kongresu se Sovjetski zvezi otvarjajo gigantske perspektive V. petletnega načrta, ki bo postavil temelje komunistični družbi in s katerim se bo vse sovjetsko gospodarstvo povzpelo na še neslućeno raven. S to petletko bo Sovjetska zveza za 70 odst. povečala proizvodnjo svoje industrije, postala največja proizvajalka elektrike, dala svojim narodom za nas nesluteno blagostanje, množično zvišala kulturno, strokovno, znanstveno raven svojih ljudi.

Zato je logično, da si Sovjetska partija za novo dobo delovanja izdeluje tudi nove metode delovanja, ker samo tako bodo lahko njeni člani postali kos novim nalogam. To pač zahteva sam položaj, t. j. stvarnost, na katero se opira naša ideologija. V tem oziru je posebne važnosti osnutek novega statuta KP ZSSR ne samo za njene člane, marveč tudi za vse komunistične in delavske partije, ki bodo lahko črpale iz njega neizmerni zaklad izkušenj za svojo lastno borbo.

Zaradi vsega tega spremljamo tudi Tržačani ta važen dogodek z velikim zanimanjem in pričakovanjem. Tudi za nas tržaške komuniste in demokrate je ta dogodek izrednega pomena. Ker živimo, delamo in se borimo v središču imperialističnih intrig in provokacij, se globoko zavedamo, kako je važna za nas borba, ki jo vodi Sovjetska zveza pod vodstvom Partije Lenina in Stalina za mir v svetu. Zavedamo se, da bi bilo danes naše mesto, brez sedanjih naporov ZSSR kup razvalin, da bi že razkosali še Ozemlje med Titom in De Gasperijem. Zavedamo se, da nam bodo izkušnje XIX. kongresa KP ZSSR služile za utrditev našega gibanja v borbi za mir, proti imperialistom in njihovim titovskim hlapcem, za ohranitev in ustanovitev našega Ozemlja.

TITOVCI MOLEDUJEJO PRI DE GASPERIJU DROBTINICE ZA TRŽAŠKE SLOVENCE

ZARADI "LINIJE IZ TRSTA v Solun,, je Tito prodal cono A

Eden se je s Titom sporazumel, da se tržaško vprašanje za javnost "odloži na ugodnejši čas,, in da se bo skrivoma dokončala razdelitev STO na podlagi londonskih sklepov - Interesi tržaških Slovencev so deveta briga za titovce, ki mislijo le na naloge v zvezi z načrti imperialistov proti Sovjetski zvezi

Ameriška agencija «Associated Press» je prejšnji četrtek objavila poročilo, v katerem pravi, da angleška vlada preizkuša možnosti za rešitev tržaškega vprašanja na podlagi trajne razdelitve STO med Italijo in Jugoslavijo. Poročilo nadalje pravi, da je Anglija mnenja, naj bi se vprašanje rešilo z razkosanjem STO na podlagi sedanjega stanja.

Dva dni pozneje je britanski zunanji minister Eden, ki se je tačas mudil na uradnem obisku v Jugoslaviji, izjavil na tiskovni konferenci: «Ne pričakujte od mene, da vam odgovorim o problemu odnosov med Jugoslavijo in Italijo. Ti odnosi so zapleteni zaradi mučnega vprašanja Trsta. Slišal sem mnenje vaše (jugoslovanske, op. ur.) vlade o tem vprašanju, kot sem že pred tem slišal mnenje predsednika italijanske vlade. Iskreno verjamem, da bo obojestranska dobra volja omogočila, da se odstrani ta ovira v prijateljskem sodelovanju med obema državama. Vsekakor je z gledišča enotnosti in varnosti Zahoda važno, da do tega pride».

Beograjski uradni krogi so istega mnenja, kot poročajo titovski listi, ki pravijo, da «smo prav glede tržaškega vprašanja opazili precej optimizma v jugoslovanskih krogih... da sedanje stališče italijanske vlade onemogoča vsako misel na bližnji sporazum o Trstu, da pa je vsekakor mogoče in koristno sodelovanje na vseh področjih, ker vse govori za to, da je rešitev tržaškega vprašanja najboljše preložiti na ugodnejši čas». Titofašistični uradni krogi so tudi mnenja, da je «preložitev rešitve tržaškega vprašanja na ugodnejši čas» glavni rezultat Edenovega obiska v zvezi s Trstom.

Istočasno jugofašisti poudarjajo, da Amerikanci spremljajo z velikim zanimanjem Edenove rezultate v Jugoslaviji in da so za rešitev tržaškega vprašanja na podlagi jugoslovansko-italijanskega sporazuma, ko bo prišel čas.

Na četrtkovem banketu, ki ga je Tito priredil za Edena, je tudi pomočnik jugofašističnega zunanjega ministra Mateš podal izjavo, v kateri podčrtuje da «Jugoslavija ni nikdar nasprotovala hitri rešitvi» in da so «pripravljeni proučiti kakršen koli predlog». Tudi on je rekel, da je boljše pustiti v miru to vprašanje, češ da «še ni zrelo».

Vse te izjave in vesti, ki so se v tem tednu kopičile in so prišle iz uradnih ust in virov, nas prepričujejo, da je v tržaški zadevi prevladala «linija», ki jo je Tito iznesel v svojem govoru v Dolenjskih Toplicah, v katerem je dejal, da je najboljše «pustiti ob strani vprašanje, dokler se ne poleže». Dejstvo je, da imajo zahodniki ves interes čimprej spraviti na noge poslednji člen atlantske verige, t. j. balkansko-sredozemski četverokotnik. Ker ne morejo rešiti tržaškega vprašanja na podlagi kake boljše rešitve, ki bi pa ozlovoljila enega ali drugega partnerja, so odločili, da je treba pustiti zadevo, kot stoji in se zadovoljiti s tem, da se vprašanje reši prav na tej podlagi, t. j. priključitve cone B k Jugoslaviji in cone A k Italiji z nadaljevanjem anglo-ameriške okupacije.

Da je tako nam dokazuje tudi nedeljski «Primorski», ki poroča iz Beograda, da gre za «obojestransko gesto dobre volje», ki «bo po mnenju diplomatskih krogov privedla do tega, da se vzpostavi trdna obrambna linija na liniji Trst-Zagreb-Beograd-Solun». To je torej bistvo vse zadeve. Kaj brigajo titofašiste koristi Slovencev in Hrvatov našega Ozemlja, kaj jih brigajo naše šole, kulturne, nacionalne, gospodarske, politične, socialne ustanove, ko jim gre za «obrambno linijo» od Trsta do Soluna?

S tega stališča lahko razumemo, zakaj se beograjski uradni krogi, kot poroča «Primorski», zavzemajo za dokaz dobre volje s strani Italije na podlagi «minimalnega razumevanja upravičenih zahtev beneških in goriških Slovencev, z zadovoljitvijo malih, toda upravičenih zahtev Slovencev v Trstu s strani italijanskih funkcionarjev, ki so prišli v Trst po nedavnih londonskih razgovorih». Za krožnik leče je Tito torej pripravljen tudi uradno prepustiti Slovence De Gasperiju in priznati londonsko barantanje, češ da njemu gre le za «obrambo Evrope» in da se Slovenci morajo zadovoljiti z «dobro voljo italijanskih funkcionarjev v Trstu» in tako nekaj «žrtvovati» na «oltarju atlantske zveze». To je «nova» linija Tita glede tržaškega vprašanja. Na ta način bi hotel prepričati tržaške Slovence, da se morajo — hočeš nočeš — sprijazniti s sedanjim stanjem, t. j. z razkosanjem STO, na podlagi katerega pripadajo De Gasperiju, medtem ko si je on požrl cono B in misli, kako je lepo, da je lahko «potegnil Rusijo in tržaške Slovence», ker je omogočil «linijo iz Trsta v Solun».

To je «žlahtna perspektiva», ki je izšla iz vseh najnovejših mešetarjenj od Paceja do Edena. To je «žlahtna perspektiva», ki nam jo otvarja politika beograjske fašistične vlade. Od nje ni bilo pričakovati drugega kot nesramno izdajstvo nacionalnih interesov jugoslovanskih narodov, slovenskega naroda in prav posebno tržaških Slovencev.

Eden, Tito, Amerikanci in kmalu, kot je navada hlapcev, tudi De Gasperi si bodo edini v tem, da se nameče nekaj peska v oči svetovni javnosti in prav posebno Tržačanom s

KAREL SISKOVIC

(Nadaljevanje na IV. strani)

Odhod Ču En Laia iz Sovjetske zveze

MOSKVA — V ponedeljek je odšla iz Moskve delegacija L. R. Kitajske pod vodstvom tov. Cu En Laia. Ob odhodu so delegacijo pozdravili tov. Molotov, Mikojan, Bulganin in Višinski. Pred odhodom se je tov. Cu En Lai v imenu Mao Ce Duna, kitajske vlade in kitajskega ljudstva zahvalil sovjetskim narodom, vladi in tov. Stalinu za bratski sprejem.

Tov. Cu En Lai je dejal, da so se v času bivanja delegacije v ZSSR pretresla važna politična in gospodarska vprašanja in da so se dosegli nadvse zadovoljivi rezultati. To je privedlo do še močnejšega prijateljstva in sodelovanja med Sovjetsko zvezo in Kitajsko. Dejal je, da je delegacija navdušena nad vsem, kar je videla, in predvsem nad dejstvom, da se je v ZSSR začel graditi komunizem,.

V zaključku svoje izjave je tov. Cu En Lai poudaril, da se kitajsko - sovjetsko bratstvo ne utrjuje le iz dneva v dan, marveč se bo utrjevalo iz roda v rod, da bodo vse provokacije in vsi poskusi razbiti to bratstvo poraženi od združenih sovjetsko - kitajskih narodov. Prijateljstvo in bratstvo med ZSSR in Kitajsko je najboljša garancija za ohranitev miru na Daljnem Vzhodu in v svetu.

PROBLEM NASTAVITVE slovenskih učnih moči

Že dolgo časa se slovensko prebivalstvo Tržaškega ozemlja bori, da bi slovenskemu šolstvu zagotovilo stalnost in slovenskemu učiteljstvu stalne namestitve.

Bilo je že mnogo trkanja na vrata uradov raznih višjih inšpektorjev in drugih funkcionarjev ter raznih polkovnikov, ali ob nastopu novega šolskega leta 1952-53 je slovenska šola kljub vsem obljubam s strani odgovornih za zanimanje v tem pogledu še vedno nestalna.

Brez dvoma, kakor se je večkrat podčrtalo, je tudi ta eden izmed vzrokov, iz katerih je bilo občutiti v prejšnjih šolskih letih padec števila učencev na slovenskih šolah. Starši namreč upravičeno trdijo, da nimajo nikake garancije, da bo slovenska šola še obstajala čez nekaj let, zato raje vpisujejo svoje otroke v italijanske šole, ki imajo zagotovljeno stalnost. Že leta 1949. ob ukinitvi 22 razredov na slovenskih šolah se je pokazalo, kako so slednje prepuščene milosti in nemilosti odgovornih oblasti, ki prav gotovo postavljajo svoje lastne interese pred vsemi ostalimi vprašanji in izrabljajo slovensko šolo le kot sredstvo za izvedbo svojih špekulantskih načrtov.

Dejstva, da so razen nekaj izjem (približno 11 učiteljev, 5 ravnateljev in le nekaj profesorjev, ki so kljub temu, da poučujejo v slovenskih šolah še stalno nastavljeni na onih italijanskih) vsi vzgojitelji nestalni, si okupacijska uprava prav gotovo ne more šteti v ponos. Marsikdaj se slovenski starši, ko vpisujejo svoje otroke v italijanske šole, izgovarjajo med drugim, češ slovenske šole niso kvalitetno na isti stopnji kot italijanske. Razumljivo! Čeprav je treba resnici na ljubo ugotoviti, da se na splošno slovenske šole lahko kosajo z italijanskimi, omenjeni izgovori staršev najdejo opravičilo v tem, da kvaliteta slovenskih šol ne more doseči želene višine zaradi stalnega premeščanja učiteljev iz ene v drugo šolo! Učiteljstvo ne more tako spoznati učencev ter učenci morajo vsako leto zamujati čas v spoznavanju nove učiteljeve metode. Vse to škoduje seveda napredovanju učencev.

Letos, 12. marca je bila pri polk. Marshallu delegacija Slovensko-hrvatske prosvetne zveze in mu predložila spomenico o potrebah slovenskih šol, med ostalim tudi vprašanje organičnega načrta in stalnosti učnega osebja. Posebno mu je še podčrtala potrebo, da se to vprašanje nemudoma reši. Takrat je polk. Marshall obljubil, da se bo zanimal a je le odvrnil, kako naj bi se zagotovila stalnost slovenskih šol, ko so te odvisne od šolskega odseka Vojaške uprave, ki je tu začasna in ne more zato zagotoviti nikake stalnosti. Pripomnil je tudi, da je to težavno ker število učencev na slovenski šoli letno pada! A to število bo tudi še naprej padalo, če se šola ne bo postavila na trdno osnovo in ji dala gotovost!

Tukajšnje oblasti s tem, da odrekajo stalnost šoli in učnemu osebju, dajejo privilegije enemu izmed tuživečih narodov in tako delijo enotnost prebivalstva, ker kujejo nestrpnost med Slovenci in Italijani STO, kar pa najbolje izrabljajo slovenske in italijanske nacionalistične struje.

Vojaški upravi nima nikakega izgovora pri odrekanju stalnosti šolam in vzgojiteljem. Čas bi bil, da se takemu stanju napravi konec in da se nemudoma reši to pereče vprašanje. Ni pravilno, da se učno osebje trese za že itak skromno mesečno plačo ter da slovenski otroci ne razpolagajo z dostojno šolo. Za uresničenje naših želja so poklicani slovenski starši, slovensko učiteljstvo ter prebivalstvo našega Ozemlja, da dvignejo svoj glas v obrambi svojih pravic. Potrebno je, da se enotno borimo v sklopu naših organizacij, ob podpori italijanskega življa, ki ima ves interes, da nas podpre, ker tako obenem ščiti svoje lastne interese.

JELKA GERBEC

ODGOVOR ZAHODNIKOV NA SOVJETSKO NOTO O TRSTU

Za titovce londonski sklepi ne kršijo pogodbe

Laži in falzifikati so metode anglo-ameriške „totalne diplomacije" - Zgodovinska resnica o negativnem stališču ZDA in Anglije v zvezi s STO se ne da izbrisati

V ponedeljek sta vladi Velike Britanije in ZDA naslovili vladi Sovjetske zveze noto, v kateri «odločno zavračata» sovjetsko noto od 24. junija t. l., ki je obtožila zahodne velesile, da sta z londonskim sporazumom od 9. maja t. l. o italijanski soudeležbi v upravi cone A STO grobo prekršili mirovno pogodbo z Italijo, da bi lahko nadaljevali okupacijo tega področja in obdržali Trst kot strateško oporišče. Anglo - ameriška nota trdi, da Trst ni bil spremenjen v strateško oporišče in se zaključuje z absurdno obtožbo, da je Sovjetska zveza kriva, ako ni prišlo do ustanovitve STO.

Nesramnost anglo-ameriške diplomacije je prav v tej noti dosegla svoj višek. Ta nesramnost pa je najbolj očitna prebivalstvu STO, ki se ga ne more obdolžiti, da ni zasledovalo politike v zvezi z vprašanjem, ki se ga neposredno tiče. Zato si je naše prebivalstvo lahko ustvarilo svoje mnenje o zahodnih velesilah prav v tem primeru, saj je opazilo, kako so Anglija in ZDA stalno sabotirale vsako pobudo Sovjetske zveze za ureditev našega vprašanja po duhu in črki mirovne pogodbe z Italijo.

Se nesramnejši pa so se ob tej priliki izkazali titofašisti in njihovi «indipendentistični» privesk, ki so v «Primorskem dnevniku» in «Corriere di Trieste» z očividim zadovoljstvom objavili zahodno noto o Trstu, ne da bi se postavili vsaj proti trditvi, da londonski sklepi od 9. maja t. l. ne predstavljajo kršitve mirovne pogodbe. Titofašisti in «indipendentisti» so si do sedaj bili vsaj v tem edini, da so ožigosali londonske sklepe, kot grobo kršitev mirovne pogodbe.

V svojem hlapčevstvu do ZDA in Anglije pa niso protestirali proti tej zahodni trditvi in so tako uradno potrdili londonske sklepe, ki so sedaj postali za njih «polnopravni» in «v duhu in črki mirovne pogodbe z Italijo» kot za Anglijo in ZDA.

Vladi ZDA in Anglije lahko dopovedujeta, da je ZSSR onemogočila izvajanje določb mirovne pogodbe z Italijo v zvezi s STO, le ljudem, ki ne poznajo povojne zgodovine in stanja na STO. Smešno je, da se tako otročje lažejo v diplomatskih dokumentih, ko je znano, da je ZSSR pristala na kandidata za guvernerja, ki so ga predlagali ZDA in Francija, medtem ko ga je Anglija odklonila; da je ZSSR potem pristala na kandidata Anglije, ki ga je potem prav zato, ker je nanj pristala ZSSR, zavrnila; da je ZSSR pristala tudi na predlog Francije, naj Jugoslavija in Italija predlagata guvernerja in ko je tudi ta poskus propadel stalno od časa do časa zahtevala od zahodnih velesil, naj se nemudoma imenuje guverner, čeprav so v tem času zahodne velesile obljubile vse STO Italiji, začele politiko zbližanja med Italijo in Jugoslavijo na podlagi delitve STO, se zato večkrat sestale in pritiskale, kar še danes delajo, na rimsko in beograjsko vlado, naj že najdeta sporazum, ki krši mirovno pogodbo z Italijo. In končno so grobo prekršile mirovno pogodbo z londonskim sporazumom, ki je prvi ukrep za ovekovečenje sedanjega stanja, t. j. razdelitve STO.

Polkovnik UDB Vinkler je ušel iz Jugoslavije

Titovske oblasti so odpoklicale iz Trsta udbovske agente, ki jih Vinkler pozna, ker je vodil njihovo delovanje

Po vesteh iz zanesljivih virov se je zvedelo, da je v prvi polovici septembra ušel iz Jugoslavije polkovnik UDB Aleksander Vinkler, ki je vodil nek odsek obveščevalne službe in je bil odgovoren za vse udbovske agente, ki delujejo na področju Trsta in cone A našega Ozemlja.

Zgleda, da se je visoki udbovski oficir pripeljal s svojim osebnim avtom do bližine Lokev pri Lipici, t. j. na odseku meje pri Bazovici, zapustil avto in se peš podal čez mejo med Jugoslavijo in cono A STO skupno s soprogo in otroci.

Zaradi tega senzacionalnega bega se je razburjenje lotilo titovskih policijskih organov, ki si niso pričakovali takega udarca. Zgleda, da poveljstvo UDB ne ve še, kam je polkovnik Aleksander Vinkler krenil in kje se skriva. UDB je povzela varnostne ukrepe tudi v coni A. Zato je odpoklicala svoje agente, ki vršijo svoje [illegible] delo v coni A. Ti agenti se sedaj nahajajo v Kopru in čakajo odločitve.

Titofašisti so tudi poostrili svojo budnost na meji med cono A in Jugoslavijo in med obema conama našega Ozemlja. Povečali so število graničarjev, ki stražijo na meji. Na nekaterih važnejših obmejnih točkah so graničarji tako številni, da so oddaljeni le par korakov drug od drugega. Razumljivo je tudi, zakaj se je v tem zadnjem času povečala na titovskih blokih kontrola dokumentov in oseb, ki morajo čakati zelo dolgo, predno jih spustijo na ono ali to stran demarkacijske črte, oz. meje.

Zgleda tudi, da so višji organi UDB zelo zaprepaščeni zaradi pobega visokega udbovskega voditelja, ki je na ta način onemogočil delovanje večjemu številu dobro «izurjenih» udbovskih agentov v coni A in Trstu. Prav gotovo bodo titofašisti morali spremeniti tudi vse svoje načrte v zvezi z delovanjem v našem mestu. Najbolj jezni pa so, ker so izgubili vsako sled za ubežnikom, ki nima nobenega interesa, da bi ga iztaknili, saj je jasno, da bi titofašisti poskusili vse, samo da bi mu zamašili usta.

O tem begu niso niti anglo-ameriške niti titovske oblasti izdale uradnega poročila.

Beg visokega udbovskega oficirja, ki je imel v rokah vse zločinsko policijsko delovanje titofašistov v Trstu in coni A, je znak, da se sedanji režim v Jugoslaviji ne more zanesti niti na svoje «najzanesljivejše» ljudi, t. j. na tiste, ki bi morali biti povezani na življenje in smrt s Titom in njegovo tolpo že zaradi sokrivde v neštetih zločinih proti jugoslovanskim narodom. Zato pa je beg take visoke policijske osebnosti najboljši znak majavega položaja, v katerem se nahaja jugofašistični režim, katerega zapuščajo celo tisti, ki bi imeli ves interes služiti mu do zadnjega.

Amerikanci uporabljajo v Koreji smrtonosne pline

PYONGYANG — Korejski uradni krogi poročajo, da so Amerikanci v juliju in avgustu desetkrat uporabili smrtonosne pline proti položajem kitajsko - korejske vojske. Amerikanci so se tako odpovedali celo mednarodni pogodbi o prepovedi plinov, ki so jo tudi oni podpisali.

Ali je Eden določil s Titom načrt in dan napada na Albanijo?

Titovci so v Leskovcu ustrelili 6 mož in 1 ženo - V kratkem bodo sestavili skupen vojaški štab med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo - Tito povabljen v London

Britanski zunanji minister Eden je v torek zapustil Jugoslavijo in se podal na Dunaj. Ko bi rekli, da je Eden prišel v Jugoslavijo za ureditev vseh političnih in vojaških visečih vprašanj med Zahodom in njegovimi vohuni na vladi v Beogradu, ne bi povedali nič novega, saj to pravijo vsi, celo titofašisti.

Ob obisku Edena v Jugoslaviji so se v jugofašistični politiki pojavile tri nove poteze, ki prikazujejo pravi značaj sedanjega beograjskega režima. Prvič, so titofašisti javno prišli na dan z vestjo, da bo ustanovljen koordinacijski vojaški štab med Jugoslavijo, Turčijo, Grčijo in da se bodo decembra ali januarja vršili tik ob bolgarski meji v Trakiji in severni Grčiji vojaški manevri združenih jugoslovansko-turško-grških vojaških enot. Drugič, so titofašisti priznali, da Trst igra vojaško in strateško vlogo v zvezi s četverokotnikom, ker že tri leta in pol trdimo. Tretjič, so povečali svojo hujkaško histerijo, ker jim je Edenov obisk dal povod za to in ker si mislijo, da so si zavarovali hrbet.

Zaključno poročilo o Edenovem obisku v Jugoslaviji je sestavljeno prav v tem duhu. Titofašisti so popolnoma podrejeni Zahodu in bodo napravili, kar bo gospodar zahteval. Drugega pomena ne moremo pripisati odstavku, ki govori o «veliki sorodnosti mnenj v ocenjevanju osnovnih vprašanj» prav posebno v zvezi z Evropo. Saj to ne more pomeniti nič drugega kot pristanek Tita in njegove tolpe na vse načrte anglo-ameriških imperialistov. V tej zvezi naj omenimo le, da so ameriški uradni krogi izjavili, da z zanimanjem spremljajo Edenov obisk v Jugoslaviji in da je Eden v razgovorih s Titom in ostalimi člani nove beograjske čaršije igral vlogo posredovalca med gledišćem zahodnih držav o načinu «obrambe» in jugoslovanskim stališčem o praktičnem sodelovanju «brez formalnosti«.

Kot zaključek je poročilo omenilo, da se bo sedaj začela doba še tesnejšega sodelovanja med Zahodom in Jugoslavijo. Tudi v tej zvezi se omenja, da to pomeni važno stopnjo v odnosu Jugoslavije z ostalim Zahodom.

Edenov obisk je poleg vsega drugega tudi zloveščega pomena. Tak državnik se ne podaja «v gori», ako ne gre za zelo otipljive načrte v zvezi z njegovim obiskom. Zato je jasno, da je prišel v Beograd z določenim ciljem, ki ga zahodniki mislijo doseči v najkrajšem času. Potovanje jugofašistične vojaške delegacije po Grčiji in Turčiji, kjer se sedaj mudi, vest o koordinacijskem štabu med temi tremi deželami, vest o skorajšnjih skupnih manevrih, ameriška zahteva po izročitvi jugoslovanskih letališč, gradnja letališč za pristajanje atomskih bombnikov, gradnja novih luk za anglo-ameriške bojne ladje, nas prepričuje, da je Eden prišel v Jugoslavijo, ker hoče pospešiti vse priprave za napad. Angleški in ameriški uradni krogi so v tej zvezi poročali, da se je Eden predvsem razgovarjal s Titom o vprašanju Bolgarije. Romunije in Albanije. Ali naj to morda pomeni, da smo tik pred izbruhom večje provokacije proti tem trem deželam? Ali si zahodniki hočejo «zgladiti» pot proti Vzhodu z začetno akcijo proti «obkoljeni» Albaniji?

Vse to da misliti svetovni javnosti. Ob tej priliki se domneva, da so se imperialisti prepričali, da je Tito doživel poraz v vlogi «komunista» in da ga je zato treba čimprej uporabiti za sprožitev usodne iskre, ker čas dela za mir in v Jugoslaviji za protititovsko gibanje, ki narašča iz dneva v dan. To nam dokazuje tudi povečani teroristični pritisk nad prebivalstvom, saj so titofašisti te dni ustrelili v Leskovcu šest moških in eno ženo, ki so bili julija obsojeni na smrt zaradi «kominformističnega delovanja» in «pomoči» morilcem nekega polkovnika UDB. Med sedmimi so umorili očeta nekega Stojekovića samo iz represalije proti sinu.

S. NOVAK

HELSINKI — V torek 23. t. m. je finska vlada podpisala novo trgovinsko pogodbo s Sovjetsko zvezo.

Konference v okviru proslav XIX. kongresa VKP(b)

Komunistična partija prireja v okviru manifestacij za počastitev XIX. kongresa Komunistične partije Sovjetske zveze vrsto konferenc, na katerih se bo govorilo o pomenu kongresa, V. petletnega načrta in osnutka novega statuta.

DANES, V SOBOTO 27. septembra ob 20. uri bo konferenca pri **DOMJU** — govori tov. **Franc GOMBAC.**

V TOREK 30. septembra ob 20. uri bo konferenca na **SKOLJETU** — govori tov. **Giorgio IAKSETICH.**

V SREDO 1. oktobra ob 20. uri bodo naslednje konference:
- v **SKEDNJU** — govori tov. **Franc GOMBAC.**
- na **PONCANI** — govori tov. **Giuseppe POGASSI**
- pri **BAKOTU na Kolonkovcu** — govori tov. **VIDALI.**
- v **BARKOVLJAH** — govorita tov. **Venceslav KRECIC** in **Pino BURLO.**

V ČETRTEK 2. oktobra ob 20. uri bosta naslednji konferenci:
- V **MILJAH** — govori tov. **Umberto SAJOVITZ.**
- V **TREBČAH** — govori tov. **Albin SKRK.**

—::—

JUTRI, V NEDELJO 28. t. m. ob 15. uri bo v TREBČAH spominska proslava padlih Trebencev. Govoril bo tov. **Justo KOSUTA.**

TRŽASKI DEMOKRATJE! UDELEZIMO SE MANIFESTACIJ ZA POCASTITEV XIX. KONGRESA KOMUNISTICNE PARTIJE SOVJETSKE ZVEZE, KER SE BOMO S TEM NAJBOLJSE ZAHVALILI BRATSKIM SOVJETSKIM NARODOM, KI SO PREDSTRAZA MIRU IN SOCIALIZMA. NA TA NACIN SE BOMO TUDI ZAHVALILI SOVJETSKI ZVEZI ZA NJENE VZTRAJNE NAPORE V KORIST USTANOVITVE NASEGA OZEMLJA.

ZIVEL XIX. KONGRES LENINOVE IN STALINOVE PARTIJE!

ZRCALO

POBELJEN GROB

Ko prebiramo v slov. «Piccolu» «umotvore» hreščečega možiclja, imamo pred očmi Ezopovo pripovedko o žabi, ki je hotela postati velika kot vol in se je zato napihovala, dokler ni z velikim truščem počila in se razletela na drobne koščke, ki jih njene tovarišice niso mogle več najti. To človeče misli, da je tržaški popek in da ima nalogo «teoretizirati» na desno in levo. To ni čudno, saj je poznan kot zelo ambiciozen človek. Ampak, dokler bi se ta ambicija omejila na avto «Topolino», bi bilo prav vse v redu. Rekli bi samo: «Cicero pro domu sua» (po slov. Cicero skrbi za svoj dom). Vse pa se neha v trenutku, ko si hreščeči možicelj domišlja, da bo lahko postal «teoretik» amerikaniziranega «marksizma».

Mož pa je ambiciozen. To smo že ugotovili. Zato se ves zaljubljen v svojo lastno osebo, v svoje visokodoneče besede, v svojo brihtno glavo loteva vprašanj, katerim ni kos in ne bo mogel biti nikoli kos kljub «Protonu», ki ga ob priliki zauživa. Zadeva postaja klavrna v trenutku, ko mož stresa na desno in levo svoje «umotvore» o vzrokih, ki so privedli do kritike proti delovanju Martya in Tillona v KPF. Saj se on ob tej priliki loteva Kominterne, njenih metod delovanja, odkrito brani Trockega in Buharina, t. j. dva špijona Hitlerja in Mikada, organizatorja atentata na Lenina, prijatelja kulakov in inozemskih kapitalističnih družb, in prihaja do zaključka, da gre za «*krizo sovjetskega socializma*». To v lastno osebo zaljubljeno človeče ni niti toliko originalno, da bi povedalo kaj novega, kar še niso povedali vsi amerikanski in amerikanizirani listi. Ne, v drugi zakrpani obliki premleva snov, ki jo na tekoči trak objavljajo vse ameriške in amerikanizirane agencije tega sveta, ko se v komunističnih partijah kritizirajo vodilne osebnosti. O tej «*krizi sovjetskega socializma*» so začeli pisati, ko je še on zastonj gulil šolske klopi, t. j. takoj po nastanku Sovjetske zveze. Ta «*kriza*» je privedla do tega, da je ZSSR zgradila socializem, da so se ji priključile še druge dežele, ki danes tvorijo četrtino sveta, da se kapitalisti vedno bolj bojijo svojega konca, ki vedo, da se z naglimi koraki približuje, in zato rekrutirajo po vsem svetu take hreščeče možiclje, kot je tržaški, da bi skušali zaustaviti to silo, ki je po njihovem mnenju, oz. po njihovih pobožnih željah vedno v «*krizi*». Mi si srčno želimo še mnogo takih «*kriz*», ker vemo, da ob teh prilikah pokajo od jeze hreščeči možiclji in njihovi gospodarji. Ko je sovražnik jezen in požira pelin, pomeni, da nam gre dobro.

* * *

Hreščeči možicelj je poleg vsega drugega zelo iznajdljiv človek in se na vse načine preteguje, da bi dokazal, «kako ni socializma v Sovjetski zvezi» *A to še ni vse. Hoče tudi dokazati, kako* «prevladuje» *v SZ* «državni kapitalizem», *kako je SZ* «imperialistična» *in kako je* «boljša» «zasebnokapitalistična» *Amerika od* «državnokapitalistične» *Sovjetske zveze. V tem trenutku lahko rečemo:* «Tutti i santi terminano in gloria». *Ob tej priliki z največjo lahkoto tega sveta dopoveduje v slov.* «Piccolu», *da je razredna borba le* «kominformovska izmišljotina», *da ni niti* «čistega socializma niti ne čistega kapitalizma», *kot bi lahko rekel, da* «ni niti čistega delavca niti ne čistega kapitalista», *da se je treba zavzemati za* «demokratično premagovanje družbenih protislovij», *t. j. s korporativizmom kot v Jugoslaviji, in za* «postopno omejevanje protidružbenih tendenc kapitalističnega sistema» *in tako zanika s par besedami razredno borbo, nespravljiv značaj protislovij med delom in kapitalom, revolucionarni proces družbenega napredka itd. On je vse to uničil. Zakaj? Da bi dokazal, da se je treba boriti proti Sovjetski zvezi in biti zavezniki Amerike. Toliko dela za vse to. Da bi bil rekel: «Mi smo za Ameriko proti Rusiji, ker smo za ohranitev življenja ameriškim monopolom, ki nas plačujejo», bi mu vsaj priznali, da je odkritosrčen in bi ga kot takega spoštovali. In poleg vsega tega ni v svoji «vsevednosti» povedal nič novega, kar ne bi poznali še izza časov pred drugo svetovno vojno in še prej. To, kar on pravi, so trdili Trocki, Buharin, Kamenev, še prej pa Kaucki, Bernstein, Duehring, potem pa Kardelj in Djilas. Kje je torej «noviteta?» Ravnatelj slovenskega «Piccola» naj ga ne plača, saj je svoje «umotvore» le prepisal od drugih. Zato je le navaden, reven, pomilovanja vreden «pobeljen grob».*

OD TEDNA do tedna

PETEK, 19. septembra: Delegacija ljudskega parlamenta je imela v Bonnu razgovor s predsednikom Bundestaga Ehlersem in mu izročila pismo, v katerem se predlaga ustanovitev enotne delegacije, ki naj bi zastopala Nemčijo na eventuelni mirovni konferenci, in komisije, ki naj bi pregledala možnost vsenemških volitev; Ehlers je dejal, da so pogajanja med ljudskim parlamentom in Bundestagom nemogoča — *Indonezijska* vlada je razveljavila pogodbo, ki jo je prejšnja vlada podpisala z ZDA glede pomoči v dolarjih — *Ameriško* javnost je pretresla vest, da je Eisenhowerjev kandidat za podpredsedniško mesto Nixon dobil od kalifornijskih magnatov 18 tisoč dolarjev.

SOBOTA, 20. septembra: Vrhovni tožilec ZDA McGranery je izjavil, da bo vlada ZDA onemogočila znanemu igralcu Charlie Chaplinu (Charlotu) povratek v Ameriko; vest je povsod povzročila veliko ogorčenje — *V Bonnu* je delegacija ljudskega parlamenta imela tiskovno konferenco, na kateri je podpredsednik Matern izjavil, da upa, da se bodo lahko vrnili v Bonn čez tri tedne in začeli pogajanja s pooblaščenci bonnskega parlamenta.

NEDELJA, 21. septembra: V Genovi je PSI proslavila 60-letnico svojega obstoja — *Delegacija* ljudskega parlamenta se je vrnila v Berlin: podpredsednik vlade Nuschke je izjavil, da se je napravil važen korak naprej — *V Angliji* pripravljajo velikanske manifestacije solidarnosti s Charlotom, ki se po 21 letih vrača na obisk v domovino — *V Egiptu* je Nagib podpisal ukaz, ki predvideva stroge kazni za vse, ki ne bodo izročili orožja vojski.

PONEDELJEK, 22. septembra: Filmski igralec Charlie Chaplin je dospel v Cherbourg, kjer ga je pozdravila ogromna množica ljudi; izjavil je, da veruje v svobodo, da je za ljudstvo in da je to edina njegova politična opredelitev; vsi angleški listi ostro grajajo odločitev ameriškega vrhovnega sodišča — *Eisenhower* se je spravil v zvezo Nixonom in ga prepričal, naj govori po televiziji; republikanci so začeli napadati Stevensona, češ da je zaprosil več kot 1000 družb, naj mu dajo denar — *Agencija* U.P. poroča, da je Churchillova vlada sestavila načrt za ofenzivo proti Sovjetski zvezi na podlagi atomskega uničenja.

TOREK, 23. septembra: Nagib se je uprl vključitvi Nahasa v seznam ustanoviteljev novega Wafda; zgleda, da wafdisti ne nameravajo kloniti pred tem novim diktatom — *Amerikanci* so bombardirali So Po, predmestje Pyongyanga — *Ogromna* množica je pozdravila igralca Chaplina ob njegovem prihodu v London — *Dunajčani* so v velikem številu demonstrirali proti Edenu, ki je prispel na Dunaj.

SREDA, 24. septembra: Amerikanci so v taborišču v Ceju ranili 49 korejskih ujetnikov; gen. Clark je iz Tokia prišel v Seul, da sestavi načrte za ameriško zimsko kampanjo v Koreji — Nahas je izjavil, da ga nihče ne more odstraniti iz wafdistične stranke in se tako postavil po robu Nagibovi odločitvi o njegovi epuraciji — *Iz iranskih* virov se je zvedelo, da ZDA in Anglija pripravljajo državni udar v Iranu — *Nixon*, republikanski kandidat za podpredsedniško mesto je govoril po televiziji in se skušal oprati od obtožbe o «korupciji»; Eisenhower je izjavil, da Nixon ne bo odstopil — *Po pomorskih* vajah pri Tolonu se je potopila francoska podmornica «La Sybille» z 48 mornarji.

ČETRTEK, 25. septembra: — *V Egiptu* je Nagib obdolžil voditelja vafdistične stranke Nahasa, da je pomagal Faruku pri špekulacijah; s to obtožbo hoče likvidirati njegovo nevarno popularnost. — *V Italiji je opozicija* sestavila načrt za nacionalizacijo monopolov, ki ga bo predlagala parlamentu. — *Na kongresu* zahodnonemških socialdemokratov so delegati zahtevali, naj se začnejo pogajanja z Nemško dem. republiko. — *Iranska* vlada je uradno zavrnila Churchillove in Trumanove predloge za rešitev petrolejskega spora in je postavila svoje protipredloge.

ZA DOSTOJNO POČASTITEV XIX. KONGRESA V.K.P.(b)

SEKCIJE IN CELICE PRISTOPAJO k uresničitvi delovnega načrta IK KP STO

Obveznosti raznašalcev tiska - Načrt sekcij v Barkovljah, Curiela in Tržaškega arzenala - Za naš tisk smo nabrali nad 1 milijon - Priznanje raznašalcem iz Podlonjerja

Vsi člani Partije so sprejeli z velikim navdušenjem delovni načrt Izvršnega komiteja za čim lepšo proslavo XIX. kongresa VKP/b, ki predstavlja važen dogodek za delovno ljudstvo vsega sveta. Poedine celice in sekcije pripravljajo svoje delovne načrte, v katerih so vključene pomembne obveze za izboljšanje političnega dela, organizacije, uvedbo kolektivnega študija ter razne druge pobude. Med poglavitnejše točke postavlja tovariši iz mesta in podeželja problem nadaljnjega izboljšanja širjenja našega tiska kakor tudi problem finančne podpore. Vztrajna nadaljevanje akcij za demokratičen tisk, ki so bile začete v okviru «meseca tiska», so nedvomno najlepša počastitev kongresa VKP/b.

Tako beležimo z zadovoljstvom pobudo raznašalcev demokratičnega tiska, ki so se obvezali, da bodo prodali od 28. septembra do 7. novembra 23.000 izvodov «Unità» preko običajne razprodaje. Nadalje bodo dobili 200 novih naročnikov.

Kakor smo že poročali, je centralna komisija agitprop razpisala poseben natečaj za stenčase iz mesta in s podeželja. **Barkovljanska sekcija** je že sestavila načrt dela za dostojno proslavitev kongresa. V pismu, naslovljenemu Komunistični partiji ZSSR, se barkovljanski komunisti zahvaljujejo tudi v imenu vseh demokratov veliki Sovjetski zvezi za njeno nenehno borbo v korist našega Ozemlja. Obvezujejo se, da bodo izboljšali svoje delo na vseh sektorjih, kot v širjenju tiska in zbiranju prispevkov, kakor tudi glede ideološke ravni tovarišev. V načrtu je predvidena posebna akcija za širjenje izredne izdaje «Lavoratora», organiziranje konference o ZSSR ter posebnega političnega tečaja, ki se ga bodo udeležili člani sekcije in celičnih komitejev. Razen tega bodo imeli na predvečer kongresa, to je 4. oktobra posebno prireditev.

V svojem načrtu se je sekcija **Curiela** obvezala, da bo nabrala za naš tisk 250.000 lir [illegible] tudi [illegible] poseben načrt za širjenje «Lavoratora» ter študijske ure za posamezne celice. V mesecu, ki je posvečen proslavam za kongres bo sekcija odpravile vse dosedanje pomanjkljivosti, ki še ovirajo razvoj delovanja. Sekcija se je obenem obvezala, da bo v kratkem ustanovila sekcijski odbor združenja «Trst - ZSSR». Sekcija z **Opčin** se je med drugim obvezala za organiziranje velike veselice na čast kongresu. Komunisti **Tržaškega arzenala** so tudi povzeli vrsto sklepov, ki temeljijo na izboljšanju vsega dela celic in na sindikalnem področju. Razen navedenih naj beležimo tudi **Milje**, ki bodo med drugim organizirale v posameznih vaseh skupno 5 konferenc o življenju in delu v Sovjetski zvezi.

Požrtvovalni in zavedni tovariši iz **Podlonjerja** so nam poslali nekaj podatkov o uspehih, ki so jih dosegli v širjenju tiska. Tovariši se tem potom javno zahvaljujejo vsem raznašalcem našega tiska za njihovo stalno in večletno prizadevanje. Zavedajo se, da pomeni to delo istočasno borbo za mir, delo in svobodo ter izboljšanje povezave z množicami.

Posamezne skupine raznašalcev podlonjerske sekcije sestavljajo naslednji tovariši in tovarišice, ki naj jim gre s tega mesta vse priznanje in zahvala za njihov stalni trud: **Mario Skerl**, proda 180 izv. «Unità», 20 «Lavoratore», 12 «Dela» ter 23 ilustriranih. **Josip Jurkič** in **Karla Grgič**: 110 «Unità», 20 «Lavoratora», 8 «Dela», 14 ilustriranih. **Marija Zuljan, Mirela Počkar, Valerija Cok, Andrej Kranjec**: 50 «Unità», 10 «Lavoratora», 8 «Dela», 7 ilustriranih. **Anton Lukežič**: 11 ilustriranih. **Franco Valič** in **Helena Mlač**: 25 «Unità», 5 «Dela», 10 «Lavoratora», 3 ilustrirane. **Vilma Križmancič**: 40 «Dela» in 11 ilustriranih. Stevlike se nanašajo na tedensko prodajo.

V počastitev kongresa pa so se tovariši Podlonjerja obvezali za 100 odstotno izpolnitev delovnega načrta glede prispevkov za tisk in zastale partijske članarine. Razen tega bodo organizirali študijske ure, krajevno konferenco o miru ter dve veselici. Za sredo 1. oktobra pa so sklicali partijski plenum.

* * *

Za naš tisk smo nabrali do sedaj nad milijon lir. Nadaljujmo nabiralno akcijo pod geslom: «Naprej, za drugi milijon!» Tudi s tem bomo dostojno počastili XIX. kongres velike Partije prve dežele socializma.

Poedine sekcije so izvedle svoj delovni načrt v pobiranju prispevkov z naslednjimi odstotki. Na častnem mestu so celice Tovarne strojev, ki so že dosegle cilj s 111 odst. ter celice Sv. Marka s 105 odst., Sekcija Sv. Vid je dosegla 97 odst., Prosek-Kontovel 95%, Tomažič 83%, Magdalena 76%, Barkovlje 72%, Milje 68%, Sv. Jakob 67%, Škedenj 60%, Skoljet 58 odst., Kolonkovec 58%, Sv. Ana 54%, Tržaški Arzenal 44%, Curiel 43%, Sv. Ivan 42%, Podlonjer 42%, Sv. Alojz 41%, Nabrežina 32%, Sempolaj 32%, Sv. Križ 31%, Zgonik 27%, Pončana 25%, Dolina 23%, Barriera 17%, Općine 12%. Sledijo ACEGAT, ILVA, in Greta.

Prispevke so poslali: sekc Tomažič: cel. Castagna 4.420, cel. Tedeschi 2.650, cel. Kneipp 5.865, cel. Valdemarin 1.250, cel. Fachin 1.240, cel. Lutman 2.580, cel. Bersa 1.915, cel. Jovanovič 615. Iz raznih pobud sekcije 60.000. Škedenj: prispevki pevcev 592, prodaja starega materiala 2.060, ZDZ 2.017 pobude sekcije 9.513, cel. Plesnik 2.330, cel, Flego 1.610, cel Mezgec 3.000, cel Kermac 3.830. Sv. Jakob: novinarji 2.400, trgovci 1.200, cel. Blažina 8.490, ženska cel. Merlak 1.940, cel. Morgan 2.595, tov. Carpani Aurelia 1.220, tov. Radovanovič 2.000, cel. Spacal 940, cel. Rinaldi 5.215. Sekc. Curiel 46.495. Milje: Hrvevatini 2.215, Cereji 1.600, vas Sv. Rok 6.290, celice iz središča Milj 4.666, Campore 27.550, 3 delavke iz delavnice mizarjev v lad. Sv. Roka 1.500, ladjedelnica Felszegi-Martinuzzi 2.505, Fontanella 900, stare Milje 1.285, Barisoni 860, miljska sekcija 17 tisoč 278, Elerji 3.000. Sekcija Kolonkovec 2.625. ZDZ Kolonkovec 3.300. Ladjedelnica Sv. Marka 10.055. Barkovlje 5.620, od teh 3.000 na osebno pobudo tov. Josipa Kobala. Sekc. Sv. Ana 2.980. Sekc. Skoljet: VOM 6.000, Dreher 3.330, cel. Mučenikov in Haas 1.315, Sek. Sv. Vid: cel. Capajev 1.200, cel. Kos 3.210, tovariš 1.000. Briščiki 1.355, Sv. Križ 12.530, od teh je nabrala tov. Marija Košuta 2.360. Nabrežina 6.306, Lonjer 5.371, Magdalena 18.000 (3. polog).

NEIZPROSEN KONKURENČNI BOJ MED Z.D.A. IN ANGLIJO

Mednarodna banka vsiljuje Indiji ameriške proizvode

Pred vojno je bil ameriški izvoz v deželo neštetih kraljev neznaten: tvoril je le 7% indijskega uvoza - Sedanje razmerje: 21% uvoza iz Anglije, 30% iz ZDA

Borba med Združenimi državami in Anglijo za razdelitev interesnih sfer se razširja na vedno večje število dežel. Ameriški kapital se je brez sramu lotil tudi britanskega Commonwealtha z Indijo vred.

Že precej časa si ameriški monopolisti želijo pograbiti prostrani indijski trg in njegova neizmerna bogastva v surovinah. Oni računajo na neomejene možnosti za vlaganje kapitala. Pred [illegible] vojno pa niso mogli zadostiti svoji želji. Naj omenimo le, da so pred vojno ameriški proizvodi tvorili le 7 odst. vseh uvozov v deželo. Po vojni pa se je začela konkurenčna tekma med ZDA in Anglijo za pridobitev, oz. obdržanje indijskega trga.

Angleški monopoli imajo v Indiji precej močno pozicijo. Kontrolirajo 89 odst. industrije za predelavo jute, 73 odst. rudarske industrije, 86 odst. industrije za predelavo čaja, 54 odst. kavčukovih nasadov, 46 odst. bančnega kapitala, 21 odst. tekstilne industrije itd. Anglija vlaga četrtino svojih investicij v inozemstvu prav v Indiji in iz nje pridobiva četrtino svojih profitov. Po indijski reviji «Commerce» je Anglija imela 1948 od svojih investicij 307 milijonov rupij (5 rupij - 1 dolar) dohodkov, kar pa ne izraža dejanskih profitov angleških monopolistov.

Slika nam kaže prizor z ulice v Delhiju. Indija, ki razpolagā z ogromnimi naravnimi bogastvi ni še danes svobodna. Angleški kolonialisti še vedno izkoriščajo njene surovine in delovno silo.

Po vojni, ko se je začela diskriminacijska politika severnoatlantskega pakta napram deželam demokratičnega bloka, je Indija postala še važnejša za razpečavanje angleških industrijskih proizvodov. Po carinskih statistikah je Indija 1949 absorbirala 25 odst. britanskega izvoza opreme za tekstilno industrijo, 25 odst. opreme za sladkorno industrijo, 46 odst. materiala za tovarne kemičnih izdelkov, 30 odstotkov kotlov in cevi. Istega leta je bilo odpravljeno v Indijo 24 odst. britanskega izvoza barvil in ogromna količina drugih proizvodov.

Z druge strani je Indija glavni vir surovin za angleško industrijo. Iz Indije prihaja 96 odst. britanskega uvoza šelaka, 80 odstotkov usnja in kož, 30 odst. mangana, 66 odst. tobaka, od 65 do 70 odst. čaja. Indijske surovine ne zadovoljujejo samo angleških notranjih potreb, marveč omogočajo tudi njihov izvoz v druge dežele.

Navedene številke nam dokazujejo veliko nevarnost, ki jo za angleški imperializem predstavlja infiltracija Wall Streeta v Indijo. Zato ni čudno, da Anglija skuša preprečiti razširitev ameriškega vpliva v Indiji. Zato se poslužuje vseh sredstev. Predvsem pritiska na indijsko vlado, naj ji vrača v funtih dolg, s katerim se je zadolžila še za časa vojne. 1945 je ta dolg znašal 1.020 milijonov funtov. Z vračanjem v malih obrokih sili Anglija indijsko vlado, da kupuje angleške proizvode. 1949 je Anglija vsilila Indiji finančno pogodbo, s katero se je slednja obvezala, da bo znižala za 25 odst. uvoz ameriškega blaga.

Drugo sredstvo je sistem preferenčnih tarif za cesarstvo. To pomeni, da angleško blago plača manjšo carino od ameriškega. Večinoma gre za 30 odst. razlike. Pri električnih [illegible] strojih, [illegible] in nekaterih drugih proizvodih se ta razlika pospe do 50 odst. S tem je angleško blago podprto na škodo ameriškega. Voditelji ZDA pa skušajo na druge načine nevtralizirati to oviro. Na mednarodni trgovinski konferenci v Zenevi (1947) in Annecyu (1949) so ameriški delegati prisilili Indijo, da je znižala carinske pristojbine na določeno število ameriških izdelkov. Na konferenci v Torquayu (1950-51) pa so se indijski delegati pod angleškim pritiskom uprli ameriški zahtevi za ukinitev preferenčnih tarif.

Indijsko zunanjo trgovino v bistvu kontrolirajo angleški posredniki: podjetje «Volkart Brothers», «Imperial Chemical Industries», «Lever Brothers», «L. Drefus» itd., kar predstavlja oviro za ameriško prodiranje.

(Konec prihodnjič)

A. KUCENKOV in O. LITOV

ZA VSAKEGA NEKAJ...

«Admiralovo» papagajstvo

Da bi zakril uvedbo fašističnega režima v Jugoslaviji, Tito prisega ob vsaki priliki, da «v Sovjetski zvezi ni komunizma».

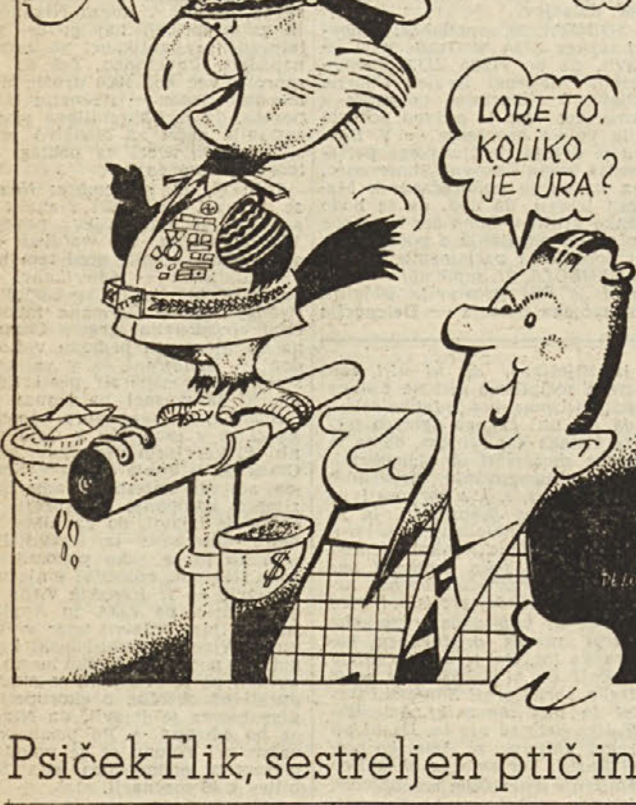

Psiček Flik, sestreljen ptič in ženski klobuk...

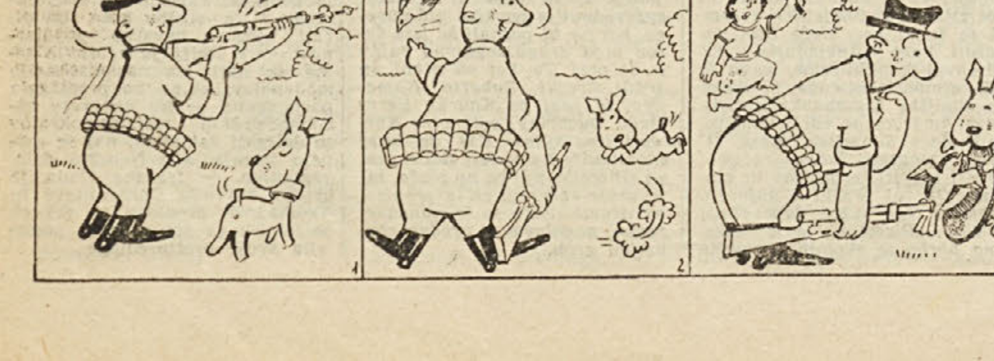

PISMO SKUPINE TOVARIŠEV S SPODNJEGA KRASA

Sedaj vedrijo in oblačijo sovražniki partizanov in NOB

Pri nas so tudi ljudje, ki se za časa NOB niso lepo obnašali, in imajo danes vse prednosti, med katerimi tudi prednost v izstavljanju potnih listov. Kot primer nam služi bogat kmet J. F. iz Svetega. Njegova «premilostljiva» je prav v kratkem prejela potni list in prve dni avgusta t. l. skoraj neopazno zapustila vas ter se podala v Trst. Podružnica titovske klike v Trstu pa ji je po enotedenskem bivanju stavila na razpolago avtomobil, s katerim se je pripeljala domov. Logično je, da je s seboj pripeljala tudi precej blaga, ki ga je v Trstu nakupila in ga je skušala skriti pred očmi vaščanov, kar pa ji ni uspelo, ker ljudje vidijo in opazijo vse.

Za časa NOB ni bila družina bogatega kmeta J. F. iz Svetega preveč navdušena za partizane, ki so se po njenem mnenju klatili po gozdu, pasli uši in delali vsakršne «sitnosti». «Milostljiva» žena tega bogatina se je stalno izgovarjala, da nima kaj dati za partizane in le na trdovratne prošnje aktivistov in aktivistk je dajala nekaj mleka ali kaj drugega. Mladinke, ki so se aktivno udeležile NOB, vedo povedati, da je IX. Korpus v Svetem zgradil nek bunker, v katerega so hčere tega kmeta shranile svoje perilo, namesto da bi služil vojaškim namenom, kot je bilo prvotno zamišljeno. Zgleda pač, da je družina J. F. imela dobre «botre» tudi pri štabih IX. Korpusa. Prav tako se je dogodilo tudi z bunkerjem v Rubijah pri Sk., v katerem se je skril starejši sin J. F. iz Svetega, medtem ko so ga v partizanih iskali, ker niso vedeli, kam je šel.

Ta človek se je ponovno pojavil na svetlo šele, ko je vse končalo in ko ni bilo več nobene nevarnosti. Danes so podobni ljudje najbolj vdani titovski izdajalski kliki in se vedno bolj ponašajo kot gospodarji naših vasi. Če z njimi govoriš, zgleda, da so oni napravili vse in da je ljudstvo stalo ob strani. Taki ljudje, ki jih titovska oblast podpira, ker jo oni podpirajo, zaničujejo prave borce za svobodo. Zavedati pa se morajo, da naše ljudstvo ne pozabi svojih prijateljev, kot ne odpušča svojim sovražnikom. Fašisti so to naše sovraštvo okusili, titofašisti pa ga bodo poskusili.

Zato pozivamo naše brate na STO, naj ne nasedajo titovskim provokacijam in naj ne verjamejo, kar oni trobijo o ljudstvu v Jugoslaviji. Vedeti je treba, da je večina našega ljudstva proti titovski izdajalski kliki, ki nas je prodala Amerikancem. Vedno več je tudi takih ljudi, ki se organizirano borijo proti sedanjemu režimu v Jugoslaviji. Titovci se držijo na oblasti le s pomočjo terorja, policije, aretacij in izsiljevanja. S titovci so samo ljudje, ki so bili proti nam za časa NOB in pred Resolucijo Informacijskega urada. S titovci so bogatini in tisti, ki so si z njimi napravili lepe denarce na račun naših ljudi. Delavci, kmetje, revni ljudje na splošno so proti sedanjemu režimu, proti vojni, proti sedanji politiki, ki je naperjena proti Sovjetski zvezi in drugim osvobojenim državam. Mnenje večine naših ljudi je, da sedanje razmere ne morejo dolgo trajati že zaradi vedno večjega odkritega odpora. Mi nismo izgubili svojega poguma in svoje trdne volje, ki smo ju pokazali v času NOB. Naši najboljši so res padli, a drugi so stopili na njih mesto in se pripravljajo, da bodo vodili naše narode v boljšo bodočnost.

Tudi mi hočemo napraviti tako, kot ste napravili vi na STO: premagati titovske izdajalce in jih izločiti iz srede poštenjakov. Zato skušajte nam pomagati tudi vi s tem, da nadaljujete svojo borbo proti titovskim izdajalcem v Trstu, da jih razkrinkate in da jim onemogočite, da bi še nadalje varali nekatere ljudi. Povejte tistim ljudem, ki tako radi hodijo na izlete v Jugoslavijo, da s tem odvzemajo kruh iz ust Jugoslovanom, da s tem podpirajo titovsko propagando med našimi ljudmi in da s tem hote ali nehote pomagajo Titu in njegovi kliki, ki nas bi hotela še dalje izkoriščati.

Verujte v nas, dragi bratje na STO, ker se v Jugoslaviji stalno veča in utrjuje fronta proti izdajalski kliki v borbi za mir s Sovjetsko zvezo in njenim genialnim voditeljem tov. Stalinom na čelu.

SKUPINA TOVARISEV S SPODNJEGA KRASA

Ameriška nadoblast v Grčiji

Angleška revija «World News and Views» piše, da je ameriška nadoblast v Grčiji presegla celo nadoblast, ki so jo izvajali nacisti v drugi svetovni vojni v tej deželi. Nacisti niso pisali govorov grškim kvislingom, ki so jih postavili za ministre. Američani pa jih pišejo.»

Pred kratkm se je grški vladni časopis «Athenaiki» veselil, ker besedilo govora, ki ga je imel po radiu grški minister za koordinacijo gospodarstva, slučajno ni bilo kontrolirano od strani Američanov. Pristavil je, da so bili doslej «vsi govori grških ministrov za koordinacijo gospodarstva spisani od Američanov ali prevedeni v angleščino ter predloženi ameriškemu poslanstvu v odobritev.»

To je «avtonomija» in «neodvisnost» sedanjih vladarjev monarhofašistične Grčije. S temi se pajdaši titofašistična tolpa.

Kako postanem dober komunist

Razlika, ki se opaža med raznimi osebami pri razumevanju določenih socialnih argumentov, ima izvor v razredni pripadnosti. V sedanji dobi izumirajočega kapitalizma bo za buržoaznega filozofa, ki je lahko še tako nadarjen, zmožnost razumevanja zakonov socialnega razvoja omejena prav zaradi njegove razredne pripadnosti. Nezmožnost buržoazije, da bi predvidela razvoj socialnih dogodkov, omejuje širino in globino razumevanja socialnih pojavov. Sicer se to lahko opaža tudi med člani Partije.

Poglavje Marksovega «Kapitala», ki obravnava teorijo nadvrednosti, je n.pr. težje razumljivo za nekatere tovariše, dočim je za druge tovariše iz delavskih vrst lažje. Delavec namreč dobro razume, kako kapitalisti računajo plače, delovne ure, kako si ustvarjajo in množijo dobičke itd. Zaradi tega delavec boljše razume marksistično teorijo o nadvrednosti. To se opaža v splošnem in še posebno pri obravnavanju in razumevanju praktičnih problemov, kjer se komunisti, ki so delavci, pogostoma izkažejo zmožnejši in boljše usmerjeni od drugih, kar se tiče načel marksizma-leninizma.

***Ce se še nahajajo med člani Partije taki elementi, ki nimajo jasnega razrednega stališča ter je njihova mentaliteta nepravilna, ker imajo še razne ostanke mentalitete, navad in predsodkov drugih razredov stare družbe in so na njih navezani zaradi osebnih koristi ali egoističnih idej,** se bodo v teh primerih načela marksizma-leninizma odbijala ob vse to, ko se bodo slednji učili teorije in metod marksizma-leninizma. To odbijanje privede do razpotja: ali bodo skušali premostiti svoje zgrešeno zadržanje ali pa bodo skušali potvarjati načela in zaključke marksizma-leninizma, da na ta način lahko še nadalje sledijo predsodkom, ki jim branijo pravilno razumevanje.*

Isto se bo pripetilo, ko bodo obravnavali praktične probleme v teku revolucionarne borbe. Rešitev problemov na podlagi načel marksizma-leninizma se pogostoma ne bo skladala z njihovimi navadami, predsodki in osebnimi interesi. V takih prilikah se bodo izkazali kot nizkotneži, omahljivci in neodločneži, kar jih bo privedlo, da bodo zavestno ali podzavestno prikrivali ali potvarjali resnico.

Zaradi tega moramo poudariti naslednje: ako član Komunistične partije nima jasnega, odločnega in pravilnega stališča in si ne osvoji proletarske ideologije, mu bo nemogoče globoko razumeti in obvladati teorijo in metode marksizma-leninizma ter si ustvariti iz nje orodje za revolucionarno borbo.

Zaradi tega je za komunista predvsem in nad vse potrebna ideološka vzgoja, ki je podlaga vsake druge oblike njegove izobrazbe.

SPREHOD *po podeželju*

BORŠT

V številki z dne 21. junija je «Delo» pisalo o problemu paše na gmajnah «Robida» in «Hrstavec», ki so last občinske srenje. List je vsestransko podprl našo upravičeno zahtevo, da se nam dovoli pašnja na navedenih dveh gmajnah, to je, da se prekliče prepoved gozdne policije iz leta 1950.

Kakor omenjeno v takratnem članku, je Zveza malih posestnikov takoj intervenirala pri gozdni policiji, nato pri merodajnem odseku trgovske zbornice in končno tudi pri tržaški občini. Znano pa nam je, da nobeden od navedenih organov še do danes ni odločil, kaj je treba ukreniti. Eden se izgovarja na drugega in nihče si noče prevzeti te majhne odgovornosti, da bi izstavil potrebno dovoljenje. Prizadeti kmetje pa čakamo že tri mesece.

Baje so nekateri funkcionarji mnenja, da bi živina lahko poškodovala mlada drevesca kar pa ne odgovarja. Stebelca so namreč že dovolj trdna in zaradi tega se jih živina gotovo ne bo dotikala. Zvedeli smo tudi, da bi nam eventuelno dovolili samo pokositi travo. Toda do danes niso še dali dokončnega odgovora.

Rešitev tega vprašanja je za našo vas velike važnosti, posebno še, ker nam bo primanjkovalo krme za zimo. Zato naj se gospodje, ki odločajo o tej zadevi, končno zganejo in razglasijo svojo «salomonsko razsodbo».

MAČKOVLJE

Kakor vsi davkoplačevalci tako smo prejeli tudi v naši vasi kartele za plačilo povišanih davkov na podlagi Vanonijevega zakona. Kar se tiče novih obdavčitev, je bil tudi v naši vasi svoječas sestanek, na katerem nam je predstavnik Zveze malih posestnikov podrobno obrazložil to vprašanje ter prikazal krivičnost novega davčnega bremena.

V vasi imamo par elementov, ki jim je vsaka prilika dobra za klevetanje naše občinske uprave v Dolini. Taki so ti gobezdači iznesli govorico, da je nove poviške pripisati občinski upravi, češ da so davke povišali komunisti. Vsak razsoden človek se mora takim budalostim samo smejati. Ze vsak otrok namreč lahko zna, da so to državni davki, s katerimi nima občinska uprava nikakega opravka. Za te poviške se lahko zahvalimo edino le okupacijskim oblastem, ki so raztegnile na naše Ozemlje nesrečni Vanonijev zakon. To naj si zapišejo za uho škodoželjni obrekovalci, ki jim že sama misel, da so komunisti zopet na občini, ne dopušča mirnega spanca.

V GORIŠKI DELO POKRAJINI

UREDNIŠTVO IN UPRAVA GORIŠKE IZDAJE «DELA» GORICA, ULICA XXIV. MAGGIO ŠTEV. 18, PRVO NADSTROPJE, TELEFONSKA ŠTEV. 666.

Z ZBOROVANJA MALIH POSESTNIKOV V MARIANU

Krminsko-gradiščansko polje je za kmete velike važnosti

Preteklo nedeljo je bilo v Marianu v Furlaniji zborovanje malih posestnikov iz Gradiške in Krmina, ki ga je sklicala «Confederterra».

Ker so se na tem zborovanju razpravljala važna vprašanja, ki zanimajo vse poljedelce naše pokrajine, smo se obrnili na pokrajinskega tajnika «Confederterre» tov. Eligia Simsiga, ki nam je podrobneje opisal potek zborovanja. Tako nam je objasnil, da je bilo glavno vprašanje, o katerem je zborovanje razpravljalo, vprašanje krminsko-gradiščanskega polja, o katerem se zadnje čase spet toliko govori a ne najde rešitve, čeprav so se zanj začeli zanimati poleg sindikalnih organizacij tudi občinski sveti in sam pokrajinski svet.

Zaradi neizvršenega izboljšanja polja in neizvršenih namakalnih del so poljedelci pretrpeli letos škodo, ki gre v milijone. Posebno je suša prizadela krmo in ker je sedaj primanjkuje, so cene krmi silno narasle, dočim je vrednost živine padla za 20 odst. Ce upoštevamo, da je živinoreja temelj vsega kmečkega gospodarstva v naši pokrajini, tedaj nam je lahko jasno, kakšne usodne posledice ima za kmetijstvo zanemarjanje ureditve krminsko-gradiščanskega polja. Zato so mali posestniki na zborovanju sklenili, da bodo ob strani vseh delovnih ljudi, brezposelnih in vsega ljudstva poostrili borbo in prisili vlado, da čim prej začne z izboljševalnimi deli.

Nadalje so na zborovanju razpravljali o težki krizi, ki jo mali posestniki preživljajo zaradi padca cen nekaterih najvažnejših kmečkih proizvodov, v prvi vrsti mleka. Da bi se nekako zoperstavili tej krizi mleka, so kmetje povsod po pokrajini ustanovili zadružne mlekarne. Da bi pa te mlekarne čim bolje delovale, je bilo sklenjeno, da se bodo v svrho boljše koordinacije čim prej sestali voditelji teh mlekarn in se medsebojno posvetovali, kako izpopolniti te ustanove. Tudi sadni trg, ki je nekdaj predstavljal vir lepih dohodkov za našega kmeta, je sedaj v krizi. Danes trgovci na debelo plačujejo za sadje tako nizke cene, da poljedelci niso v stanju niti, da krijejo stroške trgatve. In te nizke cene nikakor ne gredo v korist ljudstva, temveč le v korist trgovcev na debelo. Tako n. pr. plačujejo grozdje kmetom po 60 do 70 lir, prodajajo ga pa na trgu na drobno po 100 do 130 lir. Zato je bilo na zborovanju sklenjeno, da se od merodajnih oblasti zahteva, naj odstranijo razne posredovalce, ki povzročajo pretirano višanje cen. Tudi bodo od Trgovske zbornice zahtevali, naj pri oblasteh posreduje, da bi se spet odprle možnosti trgovanja z inozemstvom in bi prodaja domačega sadja in zelenjave, kot že nekdaj, prinesla veliko korist vsemu krajevnemu gospodarstvu.

Končno so na zborovanju razpravljali tudi o raznih pristojbinah in davkih, ki tako težko obremenjujejo naše poljedelce, posebno družinski davek in davek na živino ter trošarinski davek na vino, ki je v naši pokrajini posebno visok in predstavlja resno oviro tudi za kupce in splošno prodajo. Tudi v tem smislu se bodo vsi kmetovalci združeno borili, da dosežejo boljše pogoje življenja in dela za sebe in ostalo delovno ljudstvo v tovarnah in podjetjih, s katerimi so tesno povezani.

Na naše vprašanje pa niso odgovorili

SOVODNJE — Še vedno čakamo, da «Primorski», ki je tako pripravno objasnil zasluge sovodenjskega župana za pomoč od toče več tudi vsi ostali napredni na- prizadetim, čeprav se je to zgodilo na pritisk kmečkih organizacij, odgovori na naše točno vprašanje prejšnjega tedna, zakaj je omenjeni župan odbil zahtevo tekstilnih delavk, naj se občinski svet zanima in posreduje pri vprašanju odpustov v predilnicah.

Da bo vsem jasna velika odgovornost sovodenjskega župana ponavljamo, da so celo nekatere vladi naklonjene občinske uprave, kot ona iz Ronk, na pritisk odpuščenih delavk intervenirale pri prefekturi in drugih tozadevnih organizacijah.

Morda je pa resnična (in o tem ne dvomimo) naša trditev, da se nočejo zameriti svojim atlantskim gospodarjem in zaveznikom — italijanskim industrijcem in De Gasperiju.

Vpisovanje v otroške vrtce

GORICA — Dne 25. t. m. se je pričelo vpisovanje otrok v otroške vrtce in se vrši vsak dan od 9. do 12. ure. Starši morajo pri vpisu predložiti otrokov rojstni list in zdravniško spričevalo o cepljenju proti kozam in davici. V poštev prihajajo otroci rojeni leta 1947., 1948. in 1949. Pouk v otroških vrtcih se prične 6. oktobra ob 9. uri.

Izbruh «Primorskega» jih je popolnoma razkrinkal

«Primorski» se je prejšnji teden spet povrnil na partizanski praznik v Doberdobu in na izvolitev predsednika Partizanske zveze, ter nepreviđno pokazal ves svoj onemogli bes. Obtožuje nas, da ustvarjamo zavezništvo z «belčki» proti «novi Jugoslaviji» obenem pa svari SDZ pred nami.

V prejšnji številki smo jasno povedali, kaj pomeni za nas očuvanje bratstva in prijateljstva med tu živečimi narodi in naša pot je vsakemu dobromislečemu jasna. Vendar bi pa radi spomnili «Primorski» na pred kratkim objavljen članek svetovalca pokrajinskega sveta Nanuta, v katerem je v predvidevanju volitev pozival vse Slovence naj se skupno branijo pred italijanskimi imperialisti. Tu se je jasno govorilo o «bloku» vseh, brez izjeme, ne ozirajoč se na izkoriščane in izkoriščevalce. (Težak greh za onega, ki se še vedno proglaša «komunist»). Takrat so bili vsi Slovenci vabljeni in slovenski delavci bi bili morali smatrati svoje italijanske delovne tovariše, s katerimi se mučijo in trpijo vsak dan po raznih tovarnah in deloviščih kot «italijanske imperialiste».

Toda, saj niso italijanski imperialisti, ki titovce skrbijo. Dovolj je prečitati zadnji odstavek njihovega članka, pa da vidimo kje jih čevelj žuli. Odstavek pravi dobesedno: «Dogodil bi se pravi zločin, če bi potem, ko se je ogromna večina slovenskega naroda otresla kominformističnega objema, prišlo slovensko zamejstvo v objem sovjetskega brata». Tega se titovci bojijo. «Sovjetskega brata», ki v svoji pretežni večini predstavlja slovanske narode, katerih Slovenci ne bodo nikoli izdali. Kaj ste pa vi, gospodje? Slovenci že ne, Slovani pa še manj.

Jutri, 28. t. m. praznik tiska v Sovodnjah

Jutri, v nedeljo 28. septembra, bo v Sovodnjah velik praznik demokratičnega tiska.

Po velikem uspehu praznika, ki je bil v nedeljo 14. t. m. v Gorici smo prepričani, da bo tudi praznik v Sovodnjah predstavljal korak naprej v borbi, ki jo vsi demokrati vodijo za zmago idealov bratstva med Slovenci in Italijani, za mir in boljše življenje.

Praznika se bodo udeležili pevske skupine delacev iz Pevme, Standreža, Podgore in Zdravščine ter folklorna skupina iz Trsta, ki bo nastopila s plesi in recitacijami in zborom. Ne bodo manjkale tudi razstave ZSSR, ljudskih demokracij, o partizanski borbi in o borbi za pravico do dela, ki so povsod zbudile veliko zanimanje.

Matura v jesenskem izpitnem roku

Po odredbi naučnega ministrstva se zrelostni izpit (licejska matura) in učiteljski usposobljenostni izpit (učiteljska matura) pričneta 30. t. m. in ne 29., kakor je bilo prvotno določeno. Vrstni red za ostale izpitne naloge se zato pomakne za en dan naprej. Pričetek ustnega izpraševanja pa bo določen med pismenimi izpiti.

Naše ladjedelnice tik pred likvidacijo?

Te dni je list «Prora», glasilo demokristjanske stranke z nekim svojim člankom zabil alarm zaradi položaja, ki nastaja v ladjedelnicah našega področja, v katerih bodo na koncu 1953 dokončana vsa dela, ki so v teku graditve, in bodo zato izpostavljeni odpustom vsi, ponavljamo, vsi zaposleni delavci. To so perspektive, ki jih DC daje našemu mestu in njegovemu prebivalstvu na podlagi informacij, prejetih od ravnateljstev CRDA, ladjedelnice Felszegy (t. j. tiste ladjedelnice, o kateri se toliko razpisujejo titofašisti in demokristjani zaradi sleparske delitve dobičkov med delavce, zgleda pa, prav na podlagi najnovejše vesti glasila DC «Prore», da ne bo nikoli prišlo do delitve teh dobičkov, ker bodo ladjedelnico zaprli) in ladjedelnice Sv. Justa.

Po drugi strani je upravno osebje pomorskih družb na zadnjem zborovanju ponovno postavilo javnosti in mestnemu občinskemu svetu nujnost intervencije pri merodajnih oblasteh za to, da se čimprej doseže dodelitev ladjevja naši luki in da se napravi konec demobilizaciji tržaških sedežev

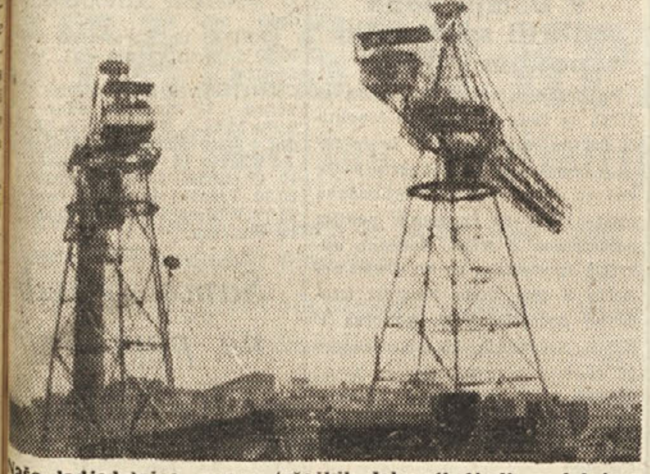

Naše ladjedelnice, ponos tržaških delovnih ljudi ne delajo z svojo zmogljivostjo. Preti jim nevarnost popolnega uničenja.

pomorskih družb, ki so velike važnosti za naše mesto in njegovo bodočnost. Upravno osebje je utemeljilo to svojo zahtevo z ugotovitvijo, da pomanjkanje kompletnega sesistema odhodov za glavne linije olajšuje severnim lukam in Reki delo za prisvojitev vedno širših sektorjev prometa našega zaledja, ki se v primeru boljših zvez iz naše luke ne bi niti ozirali na sirenske klice omenjenih pristanišč.

Gre torej za dva, odn. tri osnovna področja tržaškega gospodarskega življenja, od katerih pravilnega delovanja zavisita v bistvu obstoj in blagostanje vsega našega mesta.

Za ladjedelnice, za začasno rešitev njihove krize, ki bo postala usodna na koncu 1953, «Prora» predlaga razširitev novega italijanskega zakona, ki nudi nekaj olajšav lastnikom ladij, kateri mislijo zgraditi petrolejske ladje v ladjedelnicah bližnje republike. Ta zakon predvideva izdajo nakazila 12 milijard v treh obrokih. Čeprav se italijanski lastniki ladij niso popolnoma poslužili tega zakona, ker njegove olajšave (18 odst. prispevek za gradnjo ladje) niso prevelike v primeri s cenami, ki jih prakticirajo inozemske ladjedelnice, «Prora» zatrjuje, da je v Trstu znatno število lastnikov ladij, ki bi naročili našim ladjedelnicam petrolejske ladje samo, da bi se ta zakon raztegnil na Trst.

Upravno osebje pomorskih družb pa že zopet predlaga, naj se ponovno razdeli tonaža pomorskih družb, ki jih rimska vlada smatra, državne pomembnosti med Jadranskim in Tirenskim morjem, tako da bi lahko Trst ponovno imel nekaj ladij.

Jasno je, da ne moremo zavrniti teh dveh predlogov, ki jih «Prora» (demagoško) in upravno osebje (upravičeno zaskrbljeno) stavljata, ker bi bilo noroglavo odbiti ukrepe, čeprav so le omejenega značaja, ki lahko izboljšajo težko tržaško situacijo. Zato je treba podpreti oba predloga.

Mi pa hočemo osredotočiti pozornost delovnih ljudi in gospodarskih voditeljev na nujnost, da se naša vprašanja ne rešijo z začasnimi ukrepi, ki so le prehodnega značaja, marveč da jih je treba reševati z organskimi ukrepi, ki naj zagotovijo dolgoročne perspektive dela in ki naj omogočijo, da se naše omajano gospodarstvo ustali. Zato se je treba postaviti na linijo ustanovitve trgovskega ladjevja, ki naj služi Trstu, njegovim prometnim zvezam, ki jih med drugim kompromitira tudi kronično pomanjkanje ladij. Načeti vprašanje na ta način, t. j. povezujoč usodo ladjedelnic z obnovo trgovskega ladjevja, pomeni omogočiti dolgoročno rešitev vprašanj naših ladjedelnic, zadostiti zahtevam delavcev naših pomorskih družb in postaviti v službo prometa dežel našega zaledja zadostno število ladij.

Povezati na tak način vprašanja ladjedelnic, pomorstva in trgovskega prometa ne pomeni odkriti nekaj novega. Taka povezava izhaja iz zgodovine našega mesta, v teku katere so ta tri področja našega življenja bila vedno skladno med seboj povezana.

Geslo, ki omogoča povezavo naporov ladjedelniških, pomorskih in prometnih delavcev in voditeljev našega gospodarstva, mora biti: graditi nove ladje, ki naj se postavijo v službo tržaškega trgovskega prometa za to, da se zagotovi delo pomorščakom, ladjedelniškim in prometnim delavcem!

U. S.

Ameriški imperialisti mečejo na korejska mesta in korejske vasi napalmove bombe, s katerimi skušajo streti junaški ljudski odpor. Te bombe povzročajo težke požare. Zadeti ljudje, ki ne umrejo v groznih mukah, ostanejo za vedno ožgani, kot nam prikazujejo gornje slike.

MEDNARODNA ZNANSTVENA KOMISIJA OBTOŽUJE:

Amerikanci so v Koreji uporabili bakteriološko orožje

Po dveh mesecih znanstvenega preučevanja je komisija, ki so jo sestavljali znani strokovnjaki v bakteriologiji, izdala poročilo, iz katerega so razvidni ameriški zločini na Daljnem Vzhodu

31. avgusta je mednarodna znanstvena komisija, ki je na Kitajskem in v Koreji izvedla preiskavo, da ugotovi resničnost obtožb o uporabi bakteriološkega orožja s strani vojaških sil ZDA, zaključila svoje delo, sestavila svoje poročilo in ga podpisala. Poročilo ima 70 strani s prilogo 300 strani. V tem poročilu so vsi člani komisije, ki so začeli svoje delo 21. junija, prišli do zaključka, da so vojaške sile ZDA uporabile bakteriološko orožje v Koreji in v severno-vzhodnih pokrajinah Kitajske.

V komisiji, ki je bila sestavljena po iniciativi Svetovnega sveta miru, so bili naslednji znanstveniki: dr. Andree (Švedska), ravnateljica osrednjega kliničnega laboratorija v Stockholmu; Malterre (Francija), poljedelski inženir, ravnatelj laboratorija za živalsko fiziologijo v Grignonu in bivši strokovnjak za živinorejo pri OZN: dr. Needham (Anglija), član Royal Society; prof. Dunn (Anglija) od univerze v Cambridgeu, profesor na šoli za biokemijo; ravnatelj odseka za naravoslovje pri UNESCU; dr. Olivo (Italija), prof. anatomije na univerzi v Bologni; dr. Pessoa (Brazilija), profesor parazitologije na univerzi v San Paulu; dr. Žukov-Veresnikov (ZSSR), profesor bakteriologije, podpredsednik Akademije zdravniških ved ZSSR, bivši načelnik zdravniških strokovnjakov proti japonskim vojnim zločincem na procesu v Habarovsku. Poleg njih so se preiskave udeležili še drugi znanstveniki, ki so bili pomočniki komisije.

Člani mednarodne komisije so dospeli v Peking od 21. do 28. junija. Od 23. junija do 9. julija se je komisija pripravljala za preiskave na licu mesta. V tem času je preučila vse korejsko-kitajske dokumente, ki so bili objavljeni v zvezi z bakteriološko vojno, in diskutirala o znanstvenih problemih, ki se tičejo bakteriološke vojne. 10. julija je komisija zapustila Peking in se podala v Mukden, kjer se je zadržala kakih 15 dni in se posvetila raziskovalnemu delu v zvezi z bakteriološkimi napadi vojaških sil ZDA v severnovzhodnih pokrajinah Kitajske. 26. julija je komisija odpotovala v Korejo in se od tam 6. avgusta vrnila v Mukden. V Pyongyangu je komisija natančno preučila bakteriološke napade ZDA v Koreji.

V teku preiskave je komisija preučila in poslušala veliko število znanstvenih poročil s kitajske in korejske strani, videla več vzorcev, zaslišala na stotine prič, se podala v pokrajine, ki so bile prizadete od bakteriološkega orožja, se sama zanimala za natančne preiskave in razgovore. V tem času je komisija zaslišala tudi štiri ameriške letalce, ki so priznali, da so odmetali na Korejo in Kitajsko bakteriološke bombe. Letalci so: K. L. Enoch, John Quinn, Floyd B.' Neal, Paul Kniss. Od 9. do 31. avgusta je komisija sestavljala poročilo, ki je bilo podpisano 31. avgusta.

Po zaključku tega dela je francoski znanstvenik Jean Malterre izjavil v imenu komisije, da so znanstveniki prišli na povabilo Svetovnega sveta miru in na izrecen poziv kitajskega znanstvenika Kuo Mo Zoja. Malterre je dejal, da so se člani komisije stalno zavedali izredne važnosti dela, ki ga opravljajo in da so zato hoteli biti nadvse objektivni in precizni. «Komisija je začela preiskavo z dvomom v nekatere zadeve zato, da je lahko lažje prišla do resnice. Kitajski, korejski in vsi drugi znanstveniki sveta bodo razumeli to naše zadržanje. Zato pa so zaključki, do katerih je prišla komisija tem važnejši in verodostojnejši».

«Vsi mi smo s svojimi lastnimi očmi videli znatne dokaze in vsi smo podpisali poročilo. Ponavljamo, da sta bili Kitajska in Koreja v resnici prizadeti od bakteriološke vojne in da za to nosijo odgovornost vojaške sile ZDA. Mi ugotavljamo ta dejstva za vse narode sveta. Vsak upa, da se bodo ti zločini nehali, ker so razkrinkani. Če se ne bodo nehali, bodo narodi kaznovali odgovorne».

Pred odhodom iz Pekinga je mednarodna znanstvena komisija imela tiskovno konferenco, na kateri je odgovarjala na vprašanja visokega števila inozemskih novinarjev. Prof. Needham je razložil, na kakšni podlagi je komisija prišla do zaključka, da so ZDA odorgle na Korejo in Kitajsko bakteriološke bombe. Dejal je, da v času njihovega bivanja ni bilo takih napadov, a da je komisija prišla do navedenega zaključka, ker je zaslišala očividce, preučila materialne dokaze, kontrolirala vzorce, diskutirala z znanstveniki in pričami, ki so videli ameriška letala, ki so odvrgla bakteriološke bombe. Komisija se je v svoji preiskavi poslužila znanstvenih metod. Prof. Olivo je dejal, da se komisija ni omejila na poročila očividcev, marveč je tudi

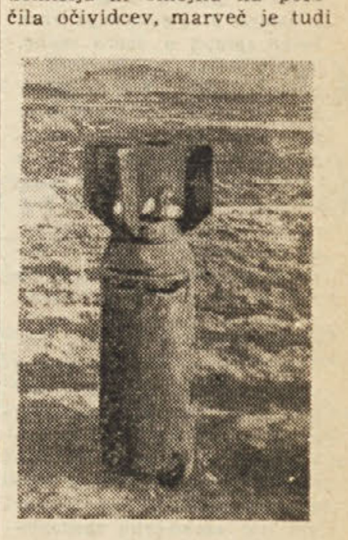

Vzorec bakteriološke bombe, ki vsebuje smrtonosne bacile.

znanstveno kontrolirala njihove trditve. V tej zvezi je prof. Malterre dejal, da se je komisija prepričala, da mrčes, ki je nosil bacile, ni bil iz tistih krajev in je bil nepoznan ljudem. Zato je komisija lahko ugotovila, da je bil ta mrčes odvržen. Doktorica Andreen je dejala, da ni prišlo do razširjenih okužb zaradi takojšnjih ukrepov kitajskih in korejskih oblasti in zaradi higiene, ki vlada med ljudmi.

Te dni se je vrnil v Rim dr. Franco Graziosi, ki dela v institutu za mikrobiologijo v Rimu in ki je bil pomočnik komisije. On je prav tako podal zanimive izjave, ki popolnoma ožigosajo ameriške imperialiste kot pobudnike bakteriološke vojne in kot največje vojne zločince vseh dob.

MOŽNOSTI ZA RAZVOJ TURIZMA V OBČINI DEVIN-NABREŽINA

S POVIŠANJEM DAVKOV SE NE BO REŠILO vprašanje pasivnosti občinskega proračuna

Občinska uprava naj se pobriga za gradnjo občinskih turističnih objektov - VU pritiska za povišanje davkov

Naš list je že večkrat pisal o devinsko - nabrežinski občini in njenih važnejših problemih. In prav v zadnjih tednih, ko smo pisali o sedanjem stanju nabrežinske kamnoseške industrije, se je v našem listu razvila zelo zanimiva in vsekakor plodna diskusija, v katero so posegli občani sami.

V današnjem članku pa se nameravamo dotakniti še drugega, morda nič manj važnega problema in sicer možnosti razvoja turizma v tej obmejni občini. Že uvodoma lahko ugotovimo, da se je turizem v devinsko - nabrežinski občini v zadnjih letih precej dobro razvil in prinaša občini precejšnje dohodke, ki seveda še zdaleka ne morejo kriti vseh občinskih potreb. Občinski proračun je namreč tudi letos pasiven in sicer za prilično 9 milijonov lir.

Res je, da je pasivnost naših občin nekak odraz sedanjih gospodarskih razmer. Vendar pa bi se finančno stanje poedinih občin lahko izboljšalo, če bi imele slednje avtonomijo v upravljanju. Gre namreč za načelno vprašanje, ki ga je naša Partija postavila kot eno izmed poglavitnih točk volilnega programa v vseh občinah. Zakoni, ki jih je izdala VU, vsestransko ovirajo občinsko upravo pri njenem delu. Vsak sklep, vsaka pobuda je podvržena odobritvi višjih forumov, ki imajo vse možnosti, da ovržejo katero koli, še tako koristno pobudo ali sklep.

Kar se pa tiče razvoja in povečanja občinskih dohodkov v devinsko - nabrežinski občini, ni stvar odvisna samo od vprašanja občinske avtonomije. Ugotoviti je treba, da je bila dana v pogledu razvoja turizma v tej občini vsa možnost katere koli pobude zasebnemu kapitalu. Zasebniki so vložili v zadnjih letih v razne turistične objekte precejšnje kapitale, ki so sedaj tudi rentabilni. S tem še zdaleka ne mislimo nasprotovati zasebni iniciativi. Vsako pobudo za izboljšanje turizma je treba pač sprejeti z zadovoljstvom, ker je to v korist občinskih financ.

Istočasno pa je treba pripomniti, da se prejšnja občinska uprava ni nikdar resno in načrtno pobrigala za gradnjo n. pr. kakega večjega hotela ali gostinskega podjetja, ki naj bi bil last občine. Če je bila dana vsa možnost zasebnemu kapitalu, zakaj ni občinska uprava pomislila tudi na gradnjo lastnih turističnih objektov, ki bi znatno izboljšali občinske dohodke. Tako bi se lahko n. pr. zgradili večji hotel, kjer naj bi se uvedle dostopne in ne previsoke cene. Že samo od tega bi imela občina posebno v poletni sezoni znaten dobiček. Tak hotel pa bi predstavljal obenem važen korak naprej v razvoju turizma.

Sesljan predstavlja že zaradi svoje krasne obmorske lege malo zakladnico za občino. Seveda bi bilo treba še marsikaj urediti in popraviti. Tako bi občina lahko n. pr. uredila primeren prostor za kopanje z lastnim barom ali gostilno. Določila bi se nizka vstopnina in nedvomno bi bil dotok kopalcev velik. Razen tega bi se lahko uredil primeren prostor za razne otroške kolonije iz inozemstva. V kolikor nam je znano je tudi v tem pogledu letos precejšnjega povpraševanja. Toda vprašati se moramo, kaj je lahko nudila občinska uprava.

Ni dvoma, da so anglo-ameriške okupacijske čete, ki so zasedle najlepši del obale, ovira za uresničitev nakazanih načrtov. Naloga sedanje občinske uprave je, da se ponovno in z večjo vztrajnostjo interesira pri merodajnih oblasteh za derekvizicijo obale, ki je občinska last. Saj se vendar VU toliko hvali o raznih derekvizicijah. Kar se pa tiče potrebnega kapitala za gradnjo občinskih turističnih objektov, bi se vprašanje lahko rešilo z najetjem večjega posojila. Ni dvoma, da bi bil denar dobro naložen, ker bi se posojilo lahko vrnilo v razmeroma kratki dobi. Tudi VU bi ne smela delati v tem pogledu ovir. Uresničitev navedenih načrtov bi privedla v doglednem času do izenačenja občinskega proračuna. Občini pa bi ne bilo treba več moledovati finančnih sredstev pri VU.

K razvoju turizma bi v veliki meri pripomogle tudi boljše prometne zveze z mestom. V tem pogledu je devinsko - nabrežinska občina docela zapostavljena. Problem bi se lahko zadovoljivo rešil s postavitvijo filobusne proge, kot jo imajo sedaj Milje. Gotovo je, da proga bi ne bila pasivna, posebno ker je v Trstu samem zelo občuteno pomanjkanje morskih kopališč.

Najlepša turistična točka cone A našega Ozemlja se nahaja v devinsko-nabrežinski občini, v sesljanskem zalivu, ki se ga bi dalo boljše izkoristiti. Okupacijske oblasti bi pa morale derekvirirati del sesljanske obale, ki je še vedno v njihovih rokah

Sprožena vprašanja imajo svojo važnost posebno sedaj, ko VU pritiska na občinsko upravo za povišanje občinskih davkov. Gre med drugim tudi za povišanje trošarine na električni tok za domačo uporabo. Upoštevati pa je treba, da je v Nabrežini cena tej javni uslugi mnogo višja kot v Trstu. Posebno prizadete pa so še danes vasi Sempolaj, Praprot, Prečnik in Trnovca, kjer morajo plačevati občani na podlagi glavnega števca tudi vse izgube toka, ki se pojavljajo na omrežju.

Na vsak način bi prinesla taka rešitev le novo breme delovnemu ljudstvu, ki jo tudi odklanja. S povišanjem davkov na škodo revnejših slojev se vprašanje občinskih financ ne bo rešilo. Nova občinska uprava mora kreniti po drugi poti, to je po poti borbe proti vsakemu povišanju občinskih davkov, ki bi prizadelo revnega kmeta in delavca, pa naj prihaja pritisk za poviške od katere koli strani. Le tako bodo današnji upravitelji devinsko-nabrežinske občine lahko pokazali občanom, da se niso izneverili svojim volilnim obljubam. R. Bl.

Posledice „marshalizacije" v Avstriji

V juliju so potekla štiri leta, odkar so začeli «marshalizirati» Avstrijo. Kakšni so bili izidi te «ameriške radodarnosti»?

V Avstriji je danes 120 tisoč brezposelnih, to je trikrat več kot pred štirimi leti. Cene živil in predmetov široke potrošnje so petkrat večje. Avstrijski šiling je izgubil polovico svoje vrednosti. Američani so se polastili vseh ključnih položajev industrije in avstrijskih bank. V tem času je dežela zaradi prekinitve trgovskih odnosov z Vzhodom utrpela izgubo, ki znaša 7 milijard in 500 milijonov šilingov letno.

ŽIVLJENJE IN DELO v deželah socializma

L. R. POLJSKA
19.000 novih stanovanjskih prostorov za delavce

Gradbeno podjetje za delavska mesta bo zgradilo letos 19.000 novih stanovanjskih prostorov za delavce in rudarje v Sleziji. Z uresničitvijo tega načrta bodo imeli delavci in rudarji Slezije na razpolago skupno 41.500 novih stanovanjskih prostorov, ki so bili zgrajeni v prvih treh letih šestletnega načrta.

35.000 traktorjev proti 500 v predvojni dobi

V L. R. Poljski imajo kmetje danes na razpolago 35.000 modernih traktorjev, dočim jih je bilo pred vojno v vsej državi samo 500.

Vrednost proizvodnje kmetijskih potrebščin in poljedelskih strojev (računana v zlotih iz leta 1937) je znašala takrat tri milijone, dočim je do leta 1951. porasla na 59 milijonov. Na podlagi šestletnega načrta se bo navedena vrednost zvišala do 1955. leta na 175 milijonov zlotov.

MEHANIZACIJA POLJEDELSTVA V L. R. KITAJSKI

Dopisnik lista «Nova Kitajska» v Mukdenu poroča o uspešnem razvoju poljedelstva v severovzhodnih pokrajinah Kitajske, kjer uporabljajo kmetje v vedno večjem številu nove poljedelske stroje in orodje. V letu 1950. so razdelili v teh pokrajinah 600 novih vrst poljedelskega orodja in strojev. Na podlagi načrta ljudske vlade se bo prihodnje leto število zvišalo na 3.800 novih vrst.

Kmetje z zadovoljstvom ugotavljajo, da se je z novimi mehaniziranimi pripomočki rentabilnost njihovega dela zvišala od tri do petkrat. Mlatilnice in stroji za košnjo pa so zvišali rentabilnost za osemkrat. Proizvodi obdelanih zemljišč, kjer uporabljajo nove poljedelske stroje, so porasli od 20 do 30 odstotkov v primeri z zemljišči, ki so bila obdelovana na podlagi zastarelih sistemov.

TUDI ROMUNSKA MLADINA IN ŽENE POMAGAJO GRADITI SOCIALIZEM

Po osvoboditvi so se mladina in žene aktivno vključile v veliko in enotno fronto graditeljev socializma, ki dajejo svoj dragocen doprinos na vseh poljih. Tako poseča danes preko 90.000 mladincev strokovne šole. 210.000 mladincev navdušeno tekmuje za povišanje proizvodnje. 6.000 mladinskih brigad si je že pridobilo naslov stahanovske brigade.

Nadalje se je v letu 1951. usposobilo v raznih specializiranih delih preko 30.000 žena. V Romuniji je danes preko 20.000 žena, ki imajo diplomo inženirja, tehnika in vodje najrazličnejših tovarniških oddelkov. Pri državni upravi pa sodeluje še večje število žena. Tako je bilo n. pr. iz voljenih 28.000 žena v ljudske svete, drugih 7.000 pa zavzema odborniška mesta.

NASVETI BRALCEM

N. M. TRST — Po nesreči sem umazal s črnilom knjigo, ki jo hranim kot drag spomin na neko osebo, ki mi jo je podarila. Rad bi jo očistil, pa je ne znam. Bojim se, da se mi še bolj pokvari. Kaj naj torej storim?

— *ODGOVOR:* Madeže od črnila na papirju odstranimo navadno s tem, da jih poškropimo z vodikovim superoksidom. Pod madež podložimo košček pivnika, pomočeno mesto pa osušimo med dvema pivnikoma.

VZNEMIRJENA MATI - TRST: Moj 8-letni sinko je zelo debel. Zaradi tega je zelo neroden. Njegovi tovariši su mu čestokrat smejejo, zaradi tega je revček pogostoma slabe volje in niti ne mara za družbo. Kaj je temu vzrok?

— *ODGOVOR:* Ne vemo sicer kakšno hrano uživa vaš otrok. Vsekakor pa se nam zdi, da debelost ni odvisna od hrane, temveč da je posledica disfunkcije notranjih žlez. Svetujemo vam, da peljete sinčka na pregled k dobremu specialistu, ki bo točno ugotovil vzrok debelosti in mu dal učinkovita zdravila.

KMET Z GORIŠKEGA: *Nekaj bi rad vedel: Ko molzem kravo je nemirna in brca. Kako jo odvadim?*

ODGOVOR: Navadno je težko odvaditi kravo brcanja. Včasih jo je treba vezati. Spominjam se, da sem nekje videl, da so nemirno kravo potisnili s posebnim drogom k steni, povrh tega pa so ji privezali nogo, s katero je brcala, k drugemu drogu, ki je bil zabit v tla ob steni. Torej bila je v pravih kleščah. In vendar še vedno nemirna. Kmet je tožil, da drugače je ne morejo pomolzti. Nekateri kmetje imajo navado, da nemirni kravi privežejo ali ovijejo rep okoli noge. Drugi ji spet zvežejo obe zadnji nogi nad skočnim členom. Tretji spet nemirno kravo strašijo in jo tepejo. Toda vse to rodi le relativen uspeh; odnosno pravega uspeha ne rodi. Zato je na stavljeno vprašanje zelo težko odgovoriti. Poskusite pač, kar morete, morda se vam le posreči doseči uspeh.

Šole v hlevih

Francoski list «L'Ecole liberatrice», glasilo nacionalnih sindikatov francoskih neodvisnih učiteljev je pred kratkim poročal, da «se nahaja v Gevaudanu nad 50 šol v hlevih, ki so bili samo pobeljeni... V departmentu Haute - Vienne so v nekem steljaku krave in obenem šola».

To stanje dokazuje, da se nahajajo francoske šole v zelo težkem položaju. Primanjkuje prostorov, knjig in denarnih sredstev. Pinayeva vlada, ki se hoče na vsak način prikupiti ameriškim netilcem vojne, je znižala državni prispevek za ljudsko izobrazbo za celih 20 milijard, čeprav je bila ta postavka proračuna še pred znižanjem docela nezadostna.

LJUDSKA PROSVETA

Poziv SHPZ.

Delovno ljudstvo vsega sveta je z zadoščenjem in radostjo sprejelo vest, da se bo v Moskvi 5. oktobra pričel 19. kongres slavne VKP/b. Ta kongres bo nedvomno važen mejnik v zgodovini sovjetskih narodov, ki si pod vodstvom Boljševiške partije utirajo pot v komunizem.

Vsi dosedanji kongresi Partije so imeli svojo epohalno važnost. V zgodovinsko dobo med 18. in sedanjim 19. kongresom Partije so boljševiki so zmagoslavno premagali ne samo sovjetski, marveč tudi vsi ostali napredni narodi sveta, ki so v pravični osvobodilni borbi pregazili fašizem, v vojni pa odločno vztrajajo ob strani Sovjetske zveze, da preprečijo tretjo svetovno vojno, ki jo pripravljajo imperialistične...

Velike važnosti bo nedvomno ta novi 19. kongres VKP/b. Predložil bo veličastne načrte pete petletke, nov projekt teksta spremenjenega štatuta Komunistične partije SZ in še hitrejši prestop iz socializma v komunizem, kar bo še izdatneje ojačilo veliko domovino socializma. Zavedati se moramo obenem, da Sovjetska zveza tvori vodilno silo delovnih ljudi, ki se borijo za novo kulturo, kulturo miru in napredka, za socializem.

Kakor vsa napredna ljudstva, tako bo tudi naše slovensko ljudstvo počastilo 19. kongres VKP/b ter prirejalo po vseh večjih in manjših krajih kulturne prireditve s primernimi nagovori, ki jih bo organizirala in vodila STO.

Zato Slovensko hrvatska prosvetna zveza poziva vsa prosvetna društva, posebno dramske družine, godbe in pevske zbore, naj v največji meri sodelujejo in podprejo vse te prireditve na čast velike Boljševiške partije Lenina in Stalina!

SHPZ

Kulturna prireditev pri Magdaleni. PD «Cebulec» bo priredilo danes, v soboto 27. t.m. zvečer ob 20 v Ljudskem domu pri Magdaleni kulturni večer, na katerem bosta nastopila dramska skupina iz Podlonjerja in pevski zbor Sv. Ivan-Podlonjer. O pomenu prosvetnega delovanja bo ob začetku pregovoril zastopnik SHPZ. Po sporedu bo prosta zabava.

Občni zbor v Elerjih. Jutri, v nedeljo 28 t.m. ob 17 bo PD «Slovanski dom» v Elerjih imel v Prosvetnem domu svoj redni občni zbor. Poleg poročil o dosedanjem delovanju bo podan tudi načrt za nadaljnje delo. Ob tej priliki bo društveni pevski zbor zapel nekaj svojih lepih pesmi. Občnemu zboru bo prisostvoval tudi zastopnik SHPZ.

Lepa prireditev na Greti. *Prejšnjo soboto, 20. t.m. so Prosečani in Kontovelci priredili v Prosvetnem domu na Greti svoje gostovanje z lepim in zabavnim sporedom. Uprizorili so prizor s petjem «Venček narodnih» in «Snubača», ob katerih se je občinstvo prav dobro zabavalo, a najbolj je navdušil odličen pevski oktet, posebno s pesmimi ob spremljavi harmonike. Želimo, da bi nas Prosečani in Kontovelci še večkrat posetili. Obisk občinstva je bil dober. O pomenu prosvetnega dela je govoril tov. Gombač.*

JANKO KERSNIK

TESTAMENT

14.

Miklavž ni mogel zaspati; premetaval se je po postelji sem ter tja in nestrpno čakal jutra. Vendar, ko se je danilo in ko so že prvi žarki jutranjega sonca posegli v dolino, ni hotel vstati: čakal je nečesa drugega, o čemer je vedel, da ne bo dolgo izostalo, novost o ubitem ali ranjenem Tomažu. Je li ubit ali samo ranjen? Poslednje si je nehote želel, a vendar — ko bi Tomaž znal za to, kar stoji v tem testamentu? Pa — saj ne zna brati in drugega tudi ni povprašal; če je ranjen, okreva in pri Miklavžu bo imel zopet dela in jela dovolj. S tem si je samopridnež tolažil vest, ali zaman; miru ni našel, ni spanja. Naposled pa mu tudi ni trebalo dolgo čakati. Kmalu potem, ko so bila zahreščala hlevna vrata in zacvilil škripec ob vodnjaku, oznanjujoč, da je hlapec že pri svojih opravkih, čul se je tudi nenavaden hrum po cesti navzgor, kakor bi teklo nekoliko ljudi z vriščem proti hiši.

Topolščak je bil brzo s postelje in opravljen. Na dvorišču so ga že klicali.

«Miklavž, Omahnetov Tomaž se je ubil», kričal je eden izmed cestnih delavcev, ki so bili prihiteli naproti krčmarju, stopivšemu iz hiše.

«Ubil se je?» vzkliknil je le-ta osupel — ali takoj bi se bil najrajši v jezik vgriznil.

«I — drugi ga vendar niso! S praga je pal vznak, ko je odpiral vrata, menda je bil pijan ali kaj?»

Topolščak, hlapec, dekla, celo teta Urša in došli dninarji, vse je hitelo navzdol proti Omahnetovi koči. Tam je bilo zbranih že več ljudi, ki so vsi bolj radovedno nego pomilujé gledali na tleh ležečega starca. Tam, kjer je slonela glava, slučajno ob robatem stranskem kamnu, bila je majhna luža krvi, na pol strjene, in vsi so bili složni v tem, da se je Tomaž udaril ob ta kamen. Sopel je še, a ni se zavedal.

«Padel je — zdrsnilo mu je na pragu,» pritrjeval je Topolščak javnemu mnenju. «Po gospoda pojdi kdo in v hišo ga spravimo. Vode bo treba, vode!»

Vse je ubogalo njegovim ukazom in kmalu je Omahnè na svoji postelji. Urša pa mu je izpirala rano na glavi.

Miklavž je stal pred kočo.

«Čudno, tu je tudi nekoliko krvi!» oglasi se eden delavcev, ki so še vedno ugibali o nesreči. Kazal je na rušnjo poleg tnala.

«Ta je menda škropnila sèm!» deje Miklavž malomarno.

Drugim gledalcem se je vzrok Tomaževe rane zdel tako jasen, da se niti brigali niso za to opomnjo, in Miklavž je mimogrede dregnil s čevljem v krvavo travo; rosa in prah s steze sta zagrnila rdečo liso.

Kmalu potem je dospel domači gospod župnik. Topolščak ga pa ni čakal, nego se vrnil prej domov. Okoli poldne je prišla tudi Urša in pripovedovala, da se Tomaž zaveda, a da govoriti ne more; jezik mu je bil omamljen. Pravila je dalje, da je hotel gospod župnik dogodek takoj naznaniti sodišču, a ker so vsi veleli, da je tu le nesreča, opustil je tudi to. Po vranskega padarja pa so vendar poslali.

VIII

Pri Brnotovih je bilo zadnje dni pred napovedano poroko mnogo posla. Tudi Metka je morala od zore do mraka pomagati pri zdelovanju in pripravljanju raznih stvari, katerih je bilo treba za balo. Oče in mati sta ukazovala, drugi so pa ubogali in nihče se ni pobrinil za bledo lice in objokane oči mlade neveste, nego vse je bilo nekako veselo; edini Gotard je šepal okoli, jezen in nedostopen, ter nejevoljno opravljal, kar je moral. Mati ga je povpraševala en pot, je li bolan, ali on niti odgovoril ni. Stari Brnot pa se za take muhe ni brigal.

Tisti list, katerega je bil Tomaž izročil Gotardu, nosil je ta vedno s seboj; toda brati ni znal in drugim kazati ga tudi ni hotel. Ugibal je le venomer, kaj bi. O Tomaževi nezgodi so kmalu zvedeli, pa še Gotard ni slutil za njo kaj drugega, nego da je Omahnè v pijanosti pal vznak s praga in se pobil tako hudo. Ta pa je ležal še vedno v svoji koči — zavedal se je sicer, toda jezik mu je popolnoma odrekel; Klandrov udarec mu je bil prehudo pretresel možgane.

Poroka se je imela vršiti v ponedeljek. Poslednjo noč, katero je prebila Metka na domu rediteljev svojih, potrkal je zopet Gotard na njeno okno.

Pomolela mu je obe roki skozi omrežje.

«Kaj boš — Gotard?» hitela je. — «Drugače ne more biti — oh, pa mi je vendar tako hudo!»

«Metka!»

«Kaj?»

«Odpri mi duri!»

Izpustila je obe roki njegovi in stopila od okna:

«Ne, ne, Gotard!»

«Metka, poslednja noč je nocoj — in ti si moja ali nisi moja še danes? Jutri ne več!»

«Da, jutri ne več! Pa danes — ne, Gotard, pojdi, pojdi —» Pes je zalajal glasno na dvorišču.

«Stopi sem k oknu, Metka!» šepetal je fant.

«Če pojdeš stran potem!»

«Pojdem!»

Stopila je bliže k omrežju.

Jaz imam tu nekov list, neko pismo, katero mi je dal Omahnetov Tomaž in ki se tiče tebe, kakor mi je rekel.»

«Mene?» zavzame se deklica.

«Kaj hočem ž njim? Midva ne znava brati. Jutri pojdem na Vransko vprašat k sodišču — najbliže je; tukaj ni nikomur zaupati.»

«Jutri?»

«Vrnem se o pravem času! Da bi Tomaž mogel govoriti — on zna, kaj je tu notri, a sedaj ta nesreča!»

«In kaj je rekel Tomaž?»

«Da bo list končal Topolščaka.»

«Oh, pojdi, pojdi takoj na Vransko!»

Zazdelo se je obema, da jima sije že zvezda vesele nadeje.

Ločila sta se kmalu in danes brez solza, brez joka.

Ko so v jutru naprezali pri Brnotu vozove in sedali svatje nanje — kajti glavni shod je bil pri Topolščaku in poroka je bila napovedana v St. Ožboltu, ker v St. Gotardu duhovnika niso imeli — ni bilo nikjer Brnotovega Gotarda. Stari se je hudoval dolgo, a naposled je ukazal pognati.

Topolščakovi svatje so že čakali. Mnogo jih je bilo in popotnica, katero so pili in zauživali pred odhodom v cerkev, bila je tudi obila. Vino je že teklo po mizah. Šentgotardčane je pozdravil glasen vik in krik, morali so raz voze in sesti k drugim v veži in pred hišo pod lipi. Zgoraj v hiši pa je bil prostor za svatovanje po poroki.

Topolščak je bil jako skrben in je pazil, da ničesar ni manjkalo. Hodil je od enega do drugega, kakor bi ne bil on sam glavna oseba, ženin namreč, nego le vljuden krčmar, ki gosti tuje svate za dober račun. A pogledoval je večkrat nekako nemirno na debelo uro, ki jo je nosil ob težki srebrni verižici, ter potem nazival druge, da bo treba odriniti. Mudilo se je možu in navdajala ga je neka skrivna skrb, da bi v zadnjem trenutku utegnilo še vse izpodleteti. Tudi to mu je bilo silo neprijetno, ko Brnotovega Gotarda ni ugledal med prišleci. Pravi sin njegov Andrej, mlad, šibek dijak, bil je tudi tu in pohajal je med svati; nihče ni mogel reči, je li vesel očetove ženitve ali ne.

(Nadaljevanje prihodnjič)

TU PA TAM...

KLAVRNA «PROSVETA» — *Niti cirkus Apollo ni delal tako hrupne reklame za svoje predstave, kot so jo delali tržaški titovci za «veliko» jesensko vrtno veselico v Sesljanu. Par tednov prej je slovenski «Piccolo» klical in vabil v Sesljan «vse, kar leze in gre». Na drugi strani so se vrstili dan za dnem večji ali manjši reklamni kvadrati, precej podobni kričeči trgovski reklami za kako falimentarno razprodajo čevljev. Seveda niso manjkali urniki vseh vlakov in avtobusov. Prav malo je manjkalo, da niso uvedli za tisti dan še posebne vožnje z avioni.*

Toliko vrišča in trušča za raztrgano malho piškavih orehov. Vso njihovo množico, ki se v Sesljanu gotovo ni prerivala, bi namreč brez posebnega truda lahko spravil v dobro malho. Molto fumo , poco arrosto — pravi italijanski rek. In da je bilo v resnici dosti dima ter malo pečenke, nam kažeta že sami dve skromni sliki, ki ju je «Piccolo» objavil v torek in tokrat samo na dveh stolpcih. Sreča za titovce, da imajo spretnega fotoreporterja, ki jih je moral še enkrat — kar ni ne prvič in ne zadnič — reševati iz zadrege. Revež pa je moral tokrat še posebno krepko strići in rezati, da je lahko pokazal «del množice». Sicer pa je bilo tudi celo njihovo poročilo o «veliki» veselici zelo klavrno. Ves «uspeh» se vrti okrog govora njihovega «velikana» Furlana, ki je postal na ta način kar čez noč «znamenita zgodovinska osebnost». Sreča, da je imel jeziček precej dobro namazan, ker drugače bi ne imel «Piccolo» sploh kaj pisati.

SELE SEDAJ SE JE «DEMOKRACIJA» SPOMNILA — *V poročilu o poteku prve občinske seje v Nabrežini pravi «Demokracija» v nekem odstavku, da ji je pri gledanju «krščanskega socialista» Dragota Legiše, ki je sedel med titovci, nehote zašla misel na ljubljanskega škofa Vovka. Sicer niso povedali nič novega, ker smo mi to stalno ponavljali še v teku volilne kampanje. Nekam pozno so se zdramili gospodje okrog «Demokracije»., Takrat ko smo mi pisali o škofu Vovku in slovenskih duhovnikih, ki jih preganja Titov fašistični režim (in ne komunistični, kot ga hoče prikazati «Demokracija»), je bilo seveda treba ohraniti za vsako ceno «slovensko skupnost». Ali ni tako g. dr. Branko Agneletto? Ko ste pred šestimi meseci govoril skupno z dr. Besednjakom na bazovskem «taboru», vam še na misel niso prišli ne škof Vovk in ne slovenski duhovniki onstran meje. Ali vam je res šele nabrežinska izkušnja odprla oči?*

LEPA «DEMOKRACIJA» — *Vse bi si človek pričakoval od klerikal - titovske nabrežinske «opozicije». Da vam pa ti ljudje servirajo kot vzgled «demokracije» nič manj kot... tržaško občinsko večino je pa res višek, ki mora vzeti sapo vsakemu treznemu človeku. Za dr. Skrka je torej dolinski župan tov. Lovriha najbrže «diktatorski», dočim je demokristjan Bartoli vzor... demokracije. Seveda nastane pri tem vprašanje, kakšne vrste demokracije bi bila demokristjanska občinska večina lahko vzor. Brez dvoma take, ki jo izvajajo titofašisti v Jugoslaviji in coni B. Če je tako, potem se tudi mi strinjamo. Na vsak način pa jemljemo na znanje, da je postala titovska «klapa» dobra zagovornica «iredentistične občinske večine» — tako jo namreč imenuje slovenski «Piccolo».*

V soboto 4. oktobra t. l. bo ob 20. uri v Ljudskem domu na Opčinah praznik, ki ga organizira krajevna sekcija KP na čast XIX. kongresa VKP/b. Po govoru tov. Vidalija bo sledil kulturni program in nato prosta zabava.

Celica iz Gabrovca in odbor sekcije v Zgoniku čestitata tov. Angeli Kralj iz Gabrovca in Alfredu Fattori iz Nabrežine ob priliki njune poroke.

V MESTU IN DELO NA PODEŽELJU

JESENSKO ZASEDANJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

RESOLUCIJE NAŠIH SVETOVALCEV o življenjskih mestnih problemih

Župan je odložil razpravo o resolucijah glede STO, stanovanjskega problema in sindikalnih svoboščin - Odobrena je gradnja pomožne avtobusne postaje

Na občinski seji, ki je bila v torek zvečer v Trstu, so bile vložene razne interpelacije in resolucije, med katerimi sta nedvomno velike važnosti resolucija tov. Pogassija o stanovanjskem vprašanju ter politična resolucija tov. Gombača o problemu STO. Župan Bartoli se je seveda spretno izognil takojšnjemu razpravljanju o navedenih dveh važnih problemih ter obljubil, da bosta prišla na vrsto na eni izmed prihodnjih sej.

Resolucija o stanovanjskem vprašanju, ki jo je predložil tov Pogassi postavlja zahtevo naj tudi občina direktno prispeva k gradnjam ljudskih stanovanj. Občina naj zgradi v neposredni bližini središča 1200 stanovanj. V to svrho se postavlja predlog za najetje posojila dveh in pol milijard lir za dobo 35 let z obrestmi, ki jih običajno računajo posojilnice. Postavlja se obenem predlog za imenovanje posebne komisije, ki naj preuči finančno vprašanje za navedene gradnje. V zaključku je tudi poudarjena zahteva za pospešitev uresničitve vseh pobud, ki jih je začela občina na polju stanovanjskih gradenj.

Da je stanovanjska kriza globoko občutena med tržaškim prebivalstvom, nam dokazujejo tudi številne intervencije in vprašanja, ki so jih zastavili na torkovi seji še drugi svetovalci. Župan je obvestil svetovalce, da je bilo o tem problemu predloženo razen naše, še drugih pet resolucij. Kljub temu pa je odložil razpravo na drugo sejo.

Isto tako je bila odložena razprava glede resolucije, ki jo je predložil tov. Gombač. Resolucija zahteva, naj občinski svet zavzame odločno stališče in protestira pri Varnostnemu svetu, vladah ZDA, Anglije, Francije, Italije in Jugoslavije proti tajnim sporazumom za razkosanje STO.

Sledila je nato interpelacija tov. Radicha o omejevanju sindikalnih svoboščin. Dejstvo je, da je VU s svojimi stalnimi omejitvami odvzela delavcem skoro vse pravice za organiziranje in obrambo lastnih interesov. Zaradi tega mora občinski svet zahtevati, naj VU spoštuje te svoboščine vsaj v meri, ki jih predvideva italijanska ustava.

V drugem delu seje so občinski odborniki predložili v odobritev vrsto sklepov ožjega odbora. Med važnejše spada odobritev gradnje pomožne avtobusne postaje na Largo Barriera Vecchia, ki bo služila obenem kot glavno postajališče za miljski filobus. Od 54 predloženih sklepov jih je občinski svet odobril 48. Glede ostalih pa so bili postavljeni razni ugovori. Zaradi tega je bila diskusija odložena na prihodnjo sejo, ki je bila včeraj zvečer. O njenem poteku bomo poročali v prihodnji številki.

«Primorski» še vedno molči

V predzadnji številki smo ugotovili, da se «Primorskemu dnevniku» ni zdelo potrebno obvestiti javnost, da se v Trstu svobodno sprehaja vojni zločinec Fabbri, ki ima na vesti mnogo ljudi in ki ga je milansko vojaško sodišče obsodilo na dosmrtno ječo. Upali smo, da bo titofašistični bilten popravil to svojo «pozabljivost» in vendarle poročal o tem nečuvenem dogodku, ki se lahko dogodi le v Trstu, t. j. v anglo - ameriškem strateškem oporišču. Naši upi pa so splavali po vodi. «Primorski dnevnik» trdovratno molči o zadevi Fabrija najbrže tudi za to, da ne bi moral povedati, kako so tukajšnje oblasti zavrnile prošnjo za izročitev tega vojnega zločinca. Med «zavezniki» se pač kaj takega ne šika.

Ta prav nič zagoneten molk nas prepričuje, da titofašicti nočejo napadati ljudi, za katere so tako širokogrudni v Jugoslaviji. Fabbri je najbrže za njih nedolžna ovčica v primeri z Rankovičem, Vukmanovičem, Krajgherjem itd. Zakaj naj bi ga vznemirjali po «nepotrebnem»? Naši ljudje pa naj si dobro zapomnijo tudi ta trdovraten molk o zadevi, ki je razburila vse mesto. To je en dokaz več, kako so se titofašisti spremenili v odkrite branilce fašistov in nacistov.

Toča je prizadela vasi zgoniške občine

V petek prejšnjega tedna je povzročila toča v zgoniški občini veliko škodo na trtah in drugih kmečkih pridelkih. Posebno so bile prizadete vasi Koludrovca, Zgonik in Salež, dočim je utrpel Gabrovec manjšo škodo. Kmetje računajo, da je bil vinski pridelek uničen za povprečno 40% v Koludrovci, 30% v Zgoniku in Saležu ter za kakih 10% v Samatorci. Veliko škodo so utrpeli kmetje tudi na ajdi, sadju ter cvetlicah, ki jih nekateri gojijo za prodajo na trg. Zaradi toče bodo imeli kmetje seveda največ škode na vinskem pridelku, ker ni bil takrat še ugoden čas za trgatev.

Priznati je treba, da je bilo letošnje leto za našega ubogega kmeta v resnici zelo nesrečno. Nadloge so se vrstile druga za drugo, od koloradskega hrošča, gosenic, suše pa do toče. Ne smemo seveda pozabiti na razne vojaške vaje, ki povzročajo veliko škodo na poljih in travnikih. Razen tega so naložili letos na podlagi Vanonijevega zakona nove viške davkov. Reven kraški kmet v resnici ne ve, kako se bo prebil skozi zimo.

Zaradi tega smatramo, da je prva naloga oblasti, da pomagajo prizadetim kmetom v katerikoli obliki. Poglavitno je, da bo pomoč hitra, brez birokratskega zavlačenja in istočasno izdatna.

Nabiralna akcija za tov. Violo

Tovariši iz Milj so dali te dni nov dokaz plemenite solidarnosti s tov. Petrom Violo, ki je bil obsojen na podlagi podle titovske provokacije na 4 mesece zapora in občutno denarno globo. Miljski tovariši, ki še posebno dobro poznajo izredno kritične finančne razmere zaprtega tovariša so dali pobudo za nabiralno akcijo, da bi s tem vsaj deloma olajšali težko stanje prizadetega tovariša. Kot prvi so prispevali z zneskom 9.200 lir člani občinskega in sekcijskega komiteja in sicer: Pacco 500, Tremul 200, Vascotto 500, Deiuri 500, Norbedo 500, Fontanot 500, Martinelli 500, Campagna 500, Argenti 500, Egidio Scheriani 300, Kocjančič 500, Loredan 500, Marassi 200, Caharija 500, Cicogna 400, Maniago 500, De Gravisi 500, Francesco Scheriani 500, Chinchio Romilda 200, Sergio 500, Santalesa 200, Redenta 200.

USPEH MLADINSKEGA FESTIVALA V MILJAH

Za mir, za prijateljstvo z mladino Sovjetske zveze

Mladinski festival za mir in prijateljstvo s sovjetsko mladino je privabil v nedeljo v Milje veliko število mladine iz Trsta in okolice. Prijazno proletarsko mestece je nudilo že v jutrnjih urah dokaj pestro sliko. Začele so prihajati prve skupine mladincev, mladink in tudi starejših, ki so v popoldanskih urah preplavili Milje. Tržaška demokratična mladina in njena predstraža ZKM sta lahko ponosni na pomemben uspeh, ki ga beleži nedeljski festival. Obenem pa je ta uspeh bodrilo za okrepitev borbe mladincev za mir, uresničitev življenjskih zahtev naše mladine ter tesnejšo povezavo z mladino vsega sveta.

V popoldanskih urah se je razvila po miljskih mestnih ulicah dolga in pestra povorka, ki jo je otvorila brneča skupina motoscuterjev in brhkih mladink z delavskimi ter zastavami miru. Skupina mladih komunistov je nosila dve veliki slika Lenina in Stalina, voditeljev in učiteljev mladine in delovnega ljudstva vsega sveta. Sledila je vrsta transparentov, znak ZKM ter slika našega priljubljenega voditelja tov. Vidalija.

Veliko navdušenje je zavladalo med valujočo množico, ko so korakali mimo naši najmlajši, ponos in up bodočnosti.

Na športnem igrišču je udeležence festivala pozdravil župan tov. Pacco, ki je v par besedah podčrtal velik pomen festivala ter pozval mladino, naj bo tudi v bodoče vedno na braniku borbe za mir in socializem. Prvi govornik tov. Adolf Wilhelm je v svojem govoru še posebno poudaril naloge mladine v borbi za mir. Sledil je tov. Pescatori, ki se je že v uvodnih besedah s posebnim poudarkom spomnil nesrečne mladine v coni B ter dejal, da bo tržaška mladina še bolj utrdila svojo borbo, da se povrne na nesrečno ozemlje doba svobode in miru.

Po govorih je sledil dobro izveden telovadni nastop mladink in pionirjev ter razne športne tekme. V večernih urah se je razvila prosta zabava. V Ljudskem domu pa so odmevale še pozno v noč delavske in partizanske pesmi.

V Domju bodo odkrili spomenik padlim v NOB

Po dolgotrajnih težkočah in ovirah je tudi vas Domjo izpolnila častno nalogo, ki si jo je zadala kmalu po osvoboditvi. Te dni so bila namreč dokončana zadnja dela za spomenik padlim partizanom v NOB. Svečano odkritje spomenika pa bo drugo nedeljo S tem bodo tovariši istočasno počastili XIX. kongres V KP/b. Spomenik, ki bo ovekovečil spomin junaških borcev je izklesan iz nabrežinskega kamna. Načrt je pripravil domačin Mirko Hrvatič, kiparsko delo pa kipar Catalan.

Spomenik je bil zgrajen s prostovoljnimi prispevki ter vsoto, ki je bila v blagajni 1948. leta, ko so naši zavedni tovariši vrgli iz svojih vrst titovsko golazen. Kljub temu pa je še vedno primanjkovalo denarja za uresničitev naloge. Zaradi tega je Odbor za postavitev spomenika najel posojilo. Ni dvoma torej, da se je moral odbor boriti tudi s finančnimi težkočami. Je pa kljub temu vestno izpolnil svojo nalogo, za kar mu gre priznanje vseh demokratičnih vaščanov.

Postavitev spomenika je obenem klofuta titofašističnim klevetnikom, ki so tudi preko svojega tiska skušali blatiti požrtvovalne tovariše ter so celo hujskali nekatere vdove in matere padlih.

Za teden dni

Sobota, 27. - Kozma, Dam
Nedelja, 28. - Venceslav
Ponedeljek, 29. - Mihael
Torek, 30. - Hieronim
OKTOBER
Sreda, 1. - Remigij
Četrtek, 2. - Eleuterij
Petek, 3. - Terezija (Scip)

ZGODOVINSKI DNEVI:
28. 1831 se je rodil v Velikih ...ščah na Dolenjskem slove... pesnik in pisatelj Fran ... stik.
30. 1944 je Rdeča armada pr... pila pri Negotinu jugoslo... sko mejo.
1. 10. 1949 ustanovitev Ljudske ... publike Kitajske.

RADIO ODDAJ

TRST II.
Val. dol. 306,1.

SOBOTA: 13. Sramel kvint... moški duet - 19. Pogovor z ... - 20. Smetana: Moldava
NEDELJA: 9. Kmetijska od... - 11.30 Oddaja za najmlajše - ... Od melodije do melodije - ... Glasba po željah - 16. Kon... harmonikarskega zbora mladi... kulturno umetniškega dru... Kajuh - 17. Malo za šalo - ... zares - 18.05 Koncert ruskih ... lalajk - 19. Iz filmskega sve... 21.30 Izbrana lirika - 22. Mu... ski: KOVANSCINA - 1. in 2. ...
PONEDELJEK: 18.15 Kon... sopranistke Slavice Battistu... 19. Mamica pripoveduje - 21. ... ževnost in umetnost - 22. Mu... ski: KOVANSCINA, 3. dej.
TOREK: 13. Glasba po žel... 19. Kraji in ljudje - 20. Kon... pianistke prof. Mirce Sancin... 21. Dramatizirana povest - ... gel MLADA BREDA, 4. nad... 22. Musorgski: KOVANSCIN... dej.
SREDA: 19. Zdravniški ve... 20.30 Šola in vzgoja - 21. Vo... kvartet.
CETRTEK: 19. Slovenščina za... vence - 21. Radijski oder - ... uilh: MALA DIVJACKA, igra... dej - nato Večerne melodije
PETEK: 13. Glasba po želj... 19. Osebnosti in usode naših ... 20.30 Tržaški kulturni razgl... 22.30 Violinski koncert prof. ... la Sancina.

Samo besede ne pomagajo

«Jesenski zbor», ki ga je ...ganiziralo Slovenska demo... ska zveza v nedeljo popoldne ... Opčinah, je klavrno izpadel k... kopici vnaprej razposlanih p... bil in izdatni časopisni p... gandi. Če vzamemo v pošte... samo dejstvo, da je park... pred prireditvenim prost... preko 20 osebnih avtomobil... da je bila za ograjo naravnos... razna praznina, lahko z ... to zaključimo koliko Ope... kmetov iz drugih vasi in ... cev je bilo na tem «jesens... zboru».

Vsi trije govorniki so ... polna usta lepih besed, pris... zagotovil, da se bodo vedno ... rili za STO itd. Vsi so, vsaj ... sedami protestirali proti ra... nju, priključitvam, plebis... in prav tako so kot en sam ... zahtevali spoštovanje mirovne ... godbe. Vso svojo «bojevitost» ... stresli na Tita in De Gasp... Toda kljub obilici visoko ... čih fraz o obrambi STO so ... bili še na marsikaj. In izk... iz preteklosti nam pravijo ... pozabljivost ni bila slučajno ... ko je dr. Branko Agneletto ... dejal, da se je v zadnjih 6 ... cih dosti prodajalo in po... ministre po vsem svetu. Ko ... prodajal in kdo je glavni kr... današnjega stanja, tega ... Branko Agneletto ni hotel ... dati. O anglo-ameriških imp... listih, ki so glavni krivci, ... mamo guvernerja, ni zinil ... niti besedice. Prav tako se ... vorilo o vlogi, ki jo na ... igra naše Ozemlje v zvezi ... nimi pripravami imperialist... napad za SZ in ljudske dem... cije. Tudi cono B so popol... zatajili. Ali se morda strinj... priključitvijo k Jugoslaviji? ... jetska zveza in njena vztr... petletna borba za ustano... STO, za voditelje SDZ ... sploh ne obstaja.

Prazne fraze, demagogija ... sektaštvo ne bodo branili ... ljudstva pred žalostno uso... mu jo kujejo imperialisti. ... je v resnici za brezkomp... sno borbo za STO, mora to ... zati s konkretnimi dejanji. ... bo SDZ v bodočnosti tako ... la» za STO kot doslej, si ... pričakuje na prihodnjem ... še večjo polomijado.

ZARADI POSKUŠANE UGRABITVE ŠOŠTARJA

Udbovski agenti obsojeni vsak na štiri leta zaporne kazni

Po dveh drugih razpravah se je v ponedeljek zaključil pred tržaškim kazenskim sodiščem proces zaradi poskušane ugrabitve jugoslovanskega begunca Zlatka Šoštarja. Sodišče je po treh urah zasedanja v sejni dvorani izreklo sodbo, ki je spoznala udbovske agente Zorzuta, Mavriča in Dolharja za krive poskušane ugrabitve Šoštarja ter obsodila vsakega na 4 leta ječe, plačilo sodnih stroškov, 100.000 za odvetnika zasebne stranke, 100.000 lir za moralno škodo ter končno na plačilo materialne škode, ki jo bo določilo civilno sodišče.

Na zadnjih dveh razpravah so bile zaslišane številne obremenilne priče, med katerimi večinoma agenti civilne policije, ki so izpovedali o poteku dogodka pred velesejmom, kjer so udbovci zvabili Šoštarja v svoj avto ter o aretaciji navedenih na škofijskem bloku. Do protislovij je prišlo glede evidenčne tablice zaplenjenega avta. Dočim je begunec trdil, da je imel avto evidenčno tablico MI, so drugi trdili, da je nosil tablico cone B. In prav na tem postranskem vprašanju je skušal ves titovski tisk zgraditi tezo o «napihnjenem dogodku» in «bolni fantaziji» begunca. Tega se je seveda v dobri meri poslužila tudi obramba.

Javni tožilec pa ni bil tega mnenja, marveč je zahteval 7 let ječe za vsakega ter se uprl zahtevi titovske oblasti za povračilo zaplenjenega avtomobila znamke «Mercedes». Javni tožilec je v svojem govoru ugotovil, da gre za splošen načrt ugrabitev oseb, ki so trn v peti oblastem onstran demarkacijske črte. Obtoženci pripadajo nedvomno organizaciji politične policije in so tudi vešči svojega posla.

Obramba pa je skušala prikazati begunca kot lažnivca in človeka, ki rad pretirava, ter je zahtevala popolno oprostitev udbovskih agentov, češ da ne gre za poskusno ugrabitev. Kakor vidimo pa iz sodbe, so bili sodniki povsem drugačnega mnenja, čeprav je sodba v primeru s poskušanim zločinom razmeroma zelo nizka. Naj omenimo tudi, da je sodnim razpravam prisostvovalo več agentov zloglasne UDBe, kar predstavlja v resnici višek nesramnosti in predrznosti. Seveda si kaj takega lahko dovolijo samo v našem mestu, ki je postalo pravo zbirališče takih intrigantov in kriminalcev.

Obsodba treh udbovskih agentov, od katerih je eden odsoten, predstavlja prvi primer, da je roka pravice končno izsledila vsaj par pripadnikov zloglasne zločinske Rankovičeve organizacije, čeprav so prejeli dokaj milo kazen.

Velik uspeh slovenske nižje srednje šole

Slovenska nižja srednja šola v Trstu je sodelovala pri natečaju za najboljše risarske izdelke osnovnih, srednjih in srednje umetniških šol v Italiji, ki ga je razpisala tovarna risarskih potrebščin FIM — Torino.

Natečaja se je udeležilo 552 srednjih in 2920 osnovnih šol z 118.000 risbami.

Slovenska nižja srednja šola v Trstu je dobila drugo nagrado in diplomo I. stopnje.

Umetnik prof. Avgust Cernigoj je prejel drugo nagrado v tekmovanju za najboljše profesorje risanja v Italiji.

Nagrado pete kategorije pa sta dobila dijaka Starc Fulvij iz III.b razreda in Jogan Hektor iz II.a razreda.

Nagrajencem iskreno čestitamo k izrednemu uspehu.

Članek o Nabrežini objavimo prihodnjič

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali tokrat izpustiti članek o nabrežinskih kamnolomih. Članek, ki ga bomo objavili v prihodnji številki prinaša pozitivne zaključke o diskusiji, ki se je v našem listu razvila o tem važnem problemu.

V tovarni Lucky Shoe so odpustili 500 delavcev

Popolna zapora tovarne - Odpravnine niso izplačali

Ameriška tovarna obutve «Lucy Shoe», ki ima svoj sedež v pristanišču, je 22. t. m. odpustila vseh 500 zaposlenih delavcev in delavk. S tem je dejansko ukinila svoje delovanje. Sicer je primanjkovalo dela že več časa in je vse osebje prejemalo le začasno podporo iz posebnega sklada. Osebje je prejelo odpust 22. t. m., ravnateljstvo tovarne pa hoče uveljaviti odpust s 30. avgustom. Kot bi vse to ne bilo dovolj, niso odpuščeni delavci in delavke prejeli do danes niti vinarja odpravnine. Pri množični odpustitvi ni delalo ravnateljstvo prav nobene razlike, tako da so odpustili celo nekatere bolne delavke, kar je proti vsakemu čutu človečanstva in istočasno protizakonito.

Enotni sindikati so takoj intervenirali pri Uradu za delo ter zahtevali, da mora ravnateljstvo spoštovati obstoječe predpise in delovno pogodbo. Ob tej priliki so prejeli zagotovilo, da bo odpuščenim delavcem in delavkam te dni izplačana pripadajoča odpravnina.

Z zaporo tovarne «Lucky Shoe» se bo število brezposelnih zopet občutno povišalo in to tik pred zimo. Kljub tragični sliki današnjih razmer na našem Ozemlju pa se cela kopica demokristjanskih, titovskih in titopendentističnih listov še vedno na dolgo in široko razpisuje o procvitu in blagostanju našega mesta.

Naše ljudstvo noče razkosanja STO

Slovenski in italijanski demokratični prebivalci Skoljeta so poslali te dni Varnostnemu svetu protestno resolucijo proti nameravanemu razkosanju STO. V resoluciji, ki ima 138 podpisov, je utemeljena pravična zahteva, naj VS posreduje za uresničitev STO, odhod okupacijskih čet iz obeh con ter za zaščito človečanskih pravic vsega prebivalstva tega Ozemlja.

TEDENSKE NOVICE

V soboto se je končala stavka varilcev v ladjedelnici Sv. Marka, ki so se — kakor znano — odločno uprli uvajanju starih fašističnih sistemov kontrole za izvršena dela. Na sestanku, ki je bil v petek zjutraj na Uradu za delo, so predstavniki industrijcev formalno izjavili, da je bila kontrola uvedena edino le zaradi eventuelne reorganizacije dela varilcev. Ta reorganizacija, ki bi prišla eventuelno v poštev, pa je izključno tehničnega značaja in ne bo prinesla delavcem nobene škode. Izjave so bile dane na zapisnik in izvod je bil izročen sindikatom. Po prejetih in podpisanih zagotovilih industrijcev so se varilci vrnili naslednjega dne na delo.

*** Tovarna Mell je najavila 4 odpuste delavcev in uradnikov, ki jih je pripisati težkemu finančnemu stanju podjetja, kar so zastopniki dokazali tudi na sestanku, ki je bil na Uradu za delo.

*** V petek prejšnjega tedna so prišli v jutranjih urah v ladjedelnico Sv. Marka agenti angleške, ameriške in civilne policije. Zadržali so se dalj časa v glavnem skladišču, kjer so vse prevrgli ter preiskali skladišče do zadnjega kotička. Zgleda, da so iskali... orožje. Prišli so namreč opremljeni s posebnim aparatom, ki služi prav v take svrhe. Seveda niso našli ničesar.

* * *

Zaradi kratkega stika je nastal v četrtek prejšnjega tedna v nekem stanovanju v ul. Foro Ulpiano 4 požar, ki je povzročil 400 tisoč škode.

*** Istega dne je izvršila samomor s plinom 47-letna Marc por. Godina, stanujoča v ul. dei Porta 93. Samomorilko je prvi našel sin Armando, ki se je vračal z dela okrog 17. ure. Takrat pa je bila vsaka pomoč zaman. Tragični korak je verjetno pripisati trenutnemu živčnemu napadu.

*** V soboto zvečer se je težje ponesrečil z motorjem 51-letni Adolf Zaccaria, stanujoč v ul. Massimo D'Azeglio. Med vožnjo po ulici Salita di Gretta je trčil v avtobus podjetja «La Carsica», ki je vozil v smeri proti mestu. Prepeljali so ga v bolnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljenih nekaj reber, močan udarec na prsnem košu in zlomljeno zapestje leve roke.

*** V ponedeljek so prepeljali v tržaško bolnico 14-letnega Pavla Pederzolli, stanujočega v Treppo Grande (Videm). Fant se je brezskrbno igral na domačem vrtu z najdenim izstrelkom, ki je pa nenadoma eksplodiral ter ga težko ranil v oko. Zdravniki okulističnega oddelka tukajšnje bolnice imajo le malo upanja, da bi mu lahko rešili poškodovano oko.

*** V ponedeljek je skušala izvršiti samomor s plinom 48-letna Marija Erjavec por. Morrone, stanujoča na Kolonkovcu 1321. Pravočasno jo je rešil neki policijski agent, ki stanuje v isti hiši. Z avtoambulanto RK so nezavestno prepeljali v glavno bolnico, Njeno stanje je bilo zelo resno.

*** V torek zjutraj je neki kolesar nehote podrl 63-letno Marijo Canciani iz ul. Ponziana 23 ki je hotela nenadoma prekoračiti ul. dell'Istria in sicer v bližini novega kinematografa.

*** V sredo beležimo na žalost nov primer samomora s plinom. Tokrat si je vzel življenje 62-letni Paolo Benolli, stanujoč v ul. Orlandini 39. V nezavestnem stanju ga je našla njegova hči Laura. Toda zdravnikova pomoč je bila zaman

* * *

V dneh od 18. do 24. t. m. se je v tržaški občini rodilo 55 otrok in 1 mrtvorojen, umrlo je 42 oseb, porok je bilo 75.

V proslavo 5. obletnice ustanovitve domačega športnega društva bo jutri 28. t. m. v BOLJUNCU (na športnem igrišču in v vasi)

Festival ljudskega športa

z naslednjim programom:
ob 14. nogometna tekma Rozandra - Costalunga;
15.30 tekma v hitri hoji za «pokal demokratične občine»;
16.-18. tekma v redovitosti za motoskuterje;
od 19. dalje športni ples.

Na festivalu sodeluje domača godba na pihala.

Za to priliko bodo pojačane vožnje avtobusov z avtobusne postaje na trgu Libertà, s trga Barriera in Sv. Ane.

Titovci moledujejo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pavlihovo domislico o odgoditvi našega vprašanja na «ugodnejši čas», medtem ko že izvajajo svoje temne načrte na podlagi sklepov, ki so jih skovali maja v Londonu in ki so jih že do pičice izvedli v coni A in B našega Ozemlja. Oni bi hoteli pretihotapiti razkosanje STO, ki ga omenja agencija «Associated Press», pod geslom «odgoditve», ne da bi se naši ljudje zavedli, da so jih že razmesarili.

Na vsak način je jasno, da tržaško prebivalstvo ne more gledati teh dogodkov križem rok. Ustaviti mora zločinsko roko Tita, De Gasperija in njunih imperialističnih gospodarjev, onemogočiti, da se v imenu «linije iz Trsta v Solun» potepta mirovna pogodba z Italijo. Slovenci nimajo nobenega interesa od tega, kakor ga nimajo jugoslovanski bratje. Zahtevati moramo ustanovitev STO, ako nočemo v kratkem postati De Gasperijevi državljani ako hočemo rešiti in osvoboditi vsaj del lastnih bratov iz Titovih kremplјev, t. j. Slovence in Hrvate cone B in tako resnično delati v interesu Jugoslavije in jugoslovanskih narodov.

ZA "EVROPSKO VOJSKO" IŠČEJO TOPOVSKO HRANO

Kako so "rekrutirali" begunce v taborišču pri Sv. Soboti

Prve dni tega meseca smo pisali o propagandi, ki jo vršijo v tukajšnjih begunskih taboriščih za rekrutacijo v «evropsko vojsko». Stvar pa se je v tem času naglo razvijala. Ker so bile prijave zelo redke, se je začel izvajati nad nesrečnimi begunci iz dneva v dan večji moralni pritisk. Istočasno pa so se življenjske razmere v taboriščih še poslabšale. Begunce so začeli uporabljati za razna obvezna dela kot čiščenje poti, dvorišč itd. Očividno je, da hočejo postaviti s takimi izsiljevalnimi metodami begunce pred izbiro: ali nadaljevanje životarjenja v taborišču pod vedno slabšimi življenjskimi pogoji, ali pa «prostovoljen» pristop v «atlantsko vojsko».

V ta namen so prejšnji teden sklicali v taborišču pri Sv. Soboti vse Madžare in Romune, katerim so nekateri oficirji držali vzpodbujevalne nagovore. Pozivali so, naj se prijavijo v vojsko vsi od 18. do 46. leta starosti, češ da je to njihova moralna dolžnost. Nagovarjali so jih, da gre za «neizprosno borbo proti komunizmu in za osvoboditev domovine». Seveda so to geslo uporabili kot nadaljnji pritisk, ker jim je vsa prejšnja propaganda spodletela. Po dolgem oklevanju so se končno vsi prijavili ter so morali baje celo priseči. Razumljivo je, da so napravili ta korak le pod očividnim in vedno večjim pritiskom «rekrutatorjev». Čim pa so žene zvedele za to odločitev, je v njihovih vrstah zavladal pravi preplah. Po taborišču se je slišal jok in jadikovanje, ki so ga skušale udušiti nekake zaščitne sestre z raznimi paketi živil in drugih dobrot.

Vest o rekrutaciji Madžarov in Romunov je zelo vznemirila tudi jugoslovanske begunce, ki slutijo slično usodo. Radovedni smo kakšna gesla se bodo uporabljala za te nesrečneže, v kolikor bi prišli na vrsto. Jugoslovanom vendar ne bodo mogli trobiti o «borbi proti komunizmu in osvoboditvi domovine». Saj bi s tem napravili zelo slabo reklamo «komunistu» Titu, njihovemu največjemu zavezniku

---

Ljudska prosveta

Gostovanje v Sovodnjah. Na povabilo iz Sovodenj bosta tam gostovala jutri, v nedeljo 28. t.m. popoldne pevski zbor iz Skednja in pevski oktet s Proseka-Kontovela, ki bosta nastopila z bogatim sporedom svojih lepih pesmi.

Elerci gredo na Goriško. Elerki pevski zbor «Slovanski dom» bo drugo nedeljo 5. okt., kot je imel že prej v načrtu, priredil izlet po Goriški, kjer bo improviziral med goriškimi Slovenci svoje pevske nastope in sicer v Pevmi, Števerjanu, Podgori in Standrežu. Nazaj grede se oglasi še v Štivanu in Devinu.

Praznik trgatve v «Haasu». Godba «Rinaldi» bo priredila drugo nedeljo 5. oktobra za «Praznik trgatve» v «Haasu» v Skoljetu svoj godbeni koncert.

Odpadle prireditve Ljudskega odra v Škofijah.

Že tretjič napovedano gostovanje Ljudskega odra v Škofijah je moralo, žal, zaradi slabega vremena odpasti. Zadnjo soboto zaradi burje, dvakrat prej pa zaradi dežja. Upajmo, da se bo to gostovanje končno le izvedlo in sicer v dvorani. Kdaj, bomo pravočasno sporočili.

Šolske vesti

Vpisovanje na strokovni industrijski šoli na Opčinah traja ves mesec september. Vpisati se morajo učenci II. in III. razreda. Vsa potrebna pojasnila daje tajništvo šole, ki posluje vsak dan od 10. do 12. ure.

* * *

Šolsko nadzorništvo sporoča, da se vrši vpisovanje v osnovne šole ter popravni izpiti jesenskega roka od 22. do 30. septembra t. l. Posamezna didaktična ravnateljstva določajo dneve in urnik.

Šolsko leto se prične s šolsko mašo dne 6. oktobra (ponedeljek), reden pouk pa dne 7. oktobra t. l.

* * *

V jesenskem roku se začnejo zrelostni izpiti na višjih srednjih šolah v torek 30. septembra ob 8.30 s pismeno nalogo iz slovenščine.

Opozarjamo, da se zaključi vpisovanje učencev, ki so izdelali v poletnem roku 25. t. m., učencev pa, ki so izdelali v jesenskem roku 30. t. m.

Jutri bo obč. seja v Zgoniku

Jutri v nedeljo 28. t. m. ob 9. uri bo v občinskem poslopju v Zgoniku prva redna seja zgoniškega občinskega sveta.

DRUGA REDNA OBČINSKA SEJA V NABREŽINI

Titovska skupina ne glasuje za koristi delovnega ljudstva

Titovci in klerikalci so se zopet vzdržali glasovanja za prodajo zemljišča
Tajna seja za stalne namestitve občinskih nameščencev in vrtnaric

V ponedeljek popoldne je imel občinski svet v Nabrežini svojo drugo redno sejo jesenskega zasedanja, na kateri je bilo prisotnih 17 svetovalcev. Seja se je pričela tudi tokrat s polurno zamudo, ki jo je pripisati poznemu prihajanju nekaterih svetovalcev. Tako-zvana opozicija, ali bolje rečeno suha veja strohnele «slovenske skupnosti» se je oglasila čim je bil prečitan zapisnik zadnje seje. Svetovalca Drago Legiša in dr. Skrk sta iznesla nekaj pripomb glede pomanjkljivosti v zapisniku. Dr. Skrk je začel nato na dolgo in široko razlagati postopek pri sprejemanju in glasovanju predlogov ter se — glej čudo — skliceval celo na tržaški občinski svet, istočasno pa se obregnil ob «nedemokratičnost» dolinskega župana tov. Lovrihe. Kakor vidimo, je za dr. Skrka bolj demokratičen demokristjan Bartoli kot naš tov. Lovriha.

Po daljši diskusiji je bil zapisnik končno odobren in svetovalci so lahko prešli na preučitev prošnje za nakup občinskega zemljišča za gradnjo stanovanjskih hišic. Prošnjo za 400 kvm zemljišča je predložila Angela Basile por. Pelizzaro. Občinski svet je odobril prodajo po ceni 200 lir za kv m, ki jo je predlagal tov. Slavec. Značilno je, da se je klerikal-titovska opozicija tudi tokrat vzdržala glasovanja. Njihovo naravnost odvratno zadržanje je dalo povod, da jim je tov Slavec zastavil jasno vprašanje, ki jih je spravilo v očividno zadrego. Titovec Colja Srečko je poskočil, kot bi ga pičil gad. Dejstvo je, da niso odgovorili, kdo predstavlja to opozicijo in so se prav tako izognili vsakemu pojasnilu glede njihovega vzdržanja pri vseh glasovanjih za odstopitev zemljišč. Vnela se je tako ostra debata, v katero so posegli še drugi svetovalci. Dr. Skrk pa je zahteval, naj se jim dostavljajo izvlečki zapisnikov občinskih sej v več izvodih, kar je dejansko v protislovju z običajno prakso. Take listine se dostavljajo samo voditeljem poedinih političnih skupin.

Na tajni seji, ki je trajala nad eno uro, je občinski svet nato razpravljal o stalni namestitvi občinskih uslužbencev in vrtnaric za slovenski in italijanski otroški vrtec v Nabrežini. Sprejeta sta bila občinska uslužbenca Josip Orzan in Pertot Vera, za mesto vrtnaric pa Marija Boie za slovenski in Pecicari Dirce za italijanski otroški vrtec v Nabrežini.

Prihodnja seja bo v ponedeljek 29. t. m. ob 17. uri. V prvi točki bo občinski svet razpravljal o dveh resolucijah, ki sta jih predložili KP in SDZ.

Prispevki za naš tisk

Sv. Vid 7.130, ZDZ s Kolonkovca 3.300, ladjedelnica Sv. Marka 3.035, sekcija Skoljet 10.645.

Prebivalci iz Briščkov so prispevali 1.355 lir.

Sekcija Sv. Vid 14.735, Sv. Ana 5.095, Skedenj 1.500, Ricobon 1.500, Barkovlje na pobudo sekcije 5.920. PD Matjašič - Barkovlje 1.304, osebje zadruge postrežčkov 2.000, Kolonkovec 6.860, demokratične žene pri Kačunu 2.000, P. A. 20.000, celica Martinuzzi Milje 2.085, PD Vivoda Campore 1.000, celica Sv. Barbare 3.015, PD Sv. Barbara 5.000, Celica Griže 2.055, moške celice iz Milj 7.475, Bariera: cel. Passionaria 1.100, cel. Kobal 1.270, cel. Cattaruzzi 300, člani sekcije 1.200, cel. Gigante 4.810, Sv. Jakob: na pobudo sekcije 3.800, cel. novinarjev 9.200, skupina trgovcev in obrtnikov 4.000, ženska celica Blažina 2.030, ženska cel. Merlak 650, mešana cel. Blažina 3.450, Delavske zadruge 1.750. Sekcija Sv. Alojz 16 tisoč 489. Sekcija Tomažič: cel. Fakin 14.480, cel. Tedeschi 3.575. Cel. Bersa: Rocol 2.710; cel. Lutman 6.425, Domjo Lidija (cel. Kneip) 1.220, cel. Sornig 800, športni krožek Sv. Marka 10.000, nabrano med delavci Sv. Marka 2.900.

Zadruga delavcev Sv. ...ka 20.000, Milje (3. polog) ... tisoč 945, Sv. Ana, nadalj... log 16.476, Tovariš Pier... New Yorka 15.625. Tov. C... Sv. Ana 2.370. Sekcija S... kob (5. polog) 16.955, M... na (2. polog) 10.000, ... 10.115 (4. polog), Curiel ... (5. polog), Sv. Ivan (2. p... 10.540, Barkovlje 4.825, ... čana (2. polog) 14.350, L... (Milje) 9.750, tov. Ricobon...

Odgovorni urednik
RUDOLF BLAZIC (Biagi)
Založništvo «DELA»
Tiska tip. Adriatica, Rismondo
Dovoljenje AIS

IZJAVA

Podpisani Vizintin Slavec ... don, stanujoč v Nabrežini-K... nolomih štev. 5 izjavljam, da ... ta, ki sem jo navedel v ... na radiu Trst II. dne 14. ... t. l. v okviru volilne kamp... glede dobav občini Devin-Nab... žina, ki jih je vršil takratni ... bornik Josip Terčon kot so... tvrdke brata Terčon iz ... žine, ne odgovarja vsoti, ... jo ugotovil po pregledu obč... računskih knjig.

Kar se tiče dobička iz te... bav, sem nadalje ugotovil ... je ta v skladu z normalnimi ... stotki na tekočih cenah.

Ugotavljam nadalje, da je ... ocena imela izključno polit... značaj.

Nabrežina, dne 23. sept. 195...
Vizintin Slavec Ab...